Ч. 9 (14.552). Львів, субота 16. січня 1937. Оплата почтова місячна готівкою. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

Бразилійські українці приняли новий календар у церковному житті.

Ми вже повідомляли, що українці у Бразилії в релігійно-церковному житті вже не будуть далі придержуватися старого календаря Юліянського, а приймають новий, загально вживаний календар Григоріянський. Значить, будуть святкувати свята, передовсім Різдво й Великдень, рівночасно з бразилійським народом, хоч, розуміється, у своїм ріднім, українським східнім обряді. Зміняють тільки час святкування, а не свята. Наприклад Різдво мають прискорене 13 днів, а Великдень цього року буде прискорений 5 тижнів.

Ватикан екскомунікував 6 підкарпатських священників в Америці.

Апостольська делеґація з Вашингтону повідомила Преосв. Василя Такача, єпископа підкарпатських українців в Америці, що Східна Конґреґація у Ватикані екскомунікувала 6 підкарпатських греко-католицьких священників за те, що „відтягали вірних від послуху їхньому правному пастиреві, єпископові Василеві Такачеві, при помочі обману й неправди". Екскомуніковані отсі священники: Орест Чорняк з Гартфорд, Конн., Стефан Варзалі з Решкин, Па., Константин Авроров з Гок Ран, Па., Петро Молчані з Говмстед, Па., Іван Сорока з Джанставн, Па., Іриней Долгий з Перт Амбой, Н. Дж.

Ліквідація литовських установ у Виленщині.

Староста у Сьвєнцянах завісив у діяльности відділи литовського товариства „Культура" тому, що ті установи будім то вели протидержавну діяльність і поголосками нарушували публичний лад, а їхні члени були карані за кримінальні злочини, як нпр. за те, що мали зброю без дозволу.

Кураторія виленської шкільної округи замкнула литовську ґімназію у Сьвєнцянах з днем 31. серпня 1931., мотивуючи той акт тим, що науковий рівень тої ґімназії був дуже низький, як це ствердила влада за 3 минулі роки.

Тактика українців у Румунії при самоуправних виборах.

Екзекутива Української Національної Партії на Буковині рішила виставити самостійні українські листи в усіх сільських громадах. Члени Української Національної Партії і взагалі українці не повинні кандидувати з румунських лист. Зате допускальним є створення спільної „господарської" національної листи. При виборах до повітової самоуправи Українська Національна Партія піде самостійно у черновецькім і сторожинецькім повіті. В міських громадах, де українці творять меншість, можна творити виборчі картелі, в першу чергу з іншими національними меншостями, опісля з румунськими партіями, які прихильно ставляться до української справи.

Комісарщина в закарпатській громадській самоуправі.

Чехословацьке міністерство внутрішніх справ опрацювало законопроект, яким вводить до громадської самоуправи окремих державних секретарів з дуже широкими повновластями. Той законопроект мотивує міністерство військовими оглядами: управа великої частини громад є в руках меншин і комуністів, а це не дає державі почуття довіря і певности.

Проти виїзду добровольців з ЧСР до Еспанії.

У звязку з комуністичною акцією вербування добровольців до Еспанії поліція перевела ревізії в північній Чехії та в Братиславі й околиці. Найбільше „гарматнього мяса" находять комуністи між безробітними. Поліція утруднює виїзд просто до Еспанії, тому добровольці виїздять наперед до Франції і щойно відтіля до Еспанії.

Кейпо де Ляно дементує поголоски про еспанське Мароко.

Ген. Кейпо де Ляно заперечив перед мікрофоном чутки про фортифікацію Севти. Еспанія — мовляв — хоче жити з усіми народами в згоді, досить їй війни з марксистами; Севта не потребує укріплень. Ніякі німецькі війська не причалили в Мелілі, ані в іншій мароканській пристані. Хто хоче те провірити, може провірити все на місці, віїзд до Марока вільний.

ВЕРХИ І ДОЛИ.

Дещо з польсько-українського відтинку.

У попередній статті „Самоуправа чи її фікція" вказав я на важну ділянку публичного життя, якою є територіяльна самоуправа. У нашій дійсности не є вона вповні реальним явищем і назва не відповідає змістові, який надає їй сам закон. Територіяльна самоуправа фактично є тільки виконавчим органом загальної державної адміністрації, що цілковито від неї залежить.

Загальна державна адміністрація мала завжди чималий вплив на установи територіяльної самоуправи, зокрема на особовий склад її органів навіть тоді, коли закони про територіяльну самоуправу робили її незалежною у доволі широкому крузі ділання, як це було в Галичині в довоєнних часах. Сьогодні на основі польських законів і розпорядків цей вплив є величезний, а щодо особової обсади становищ в установах територіяльної самоуправи безвідклично рішальний. Тут загальна державна адміністрація справді всемогуча і годі уявити собі, щоб у місцевій самоуправі займав провідну позицію немилий адміністрації діяч, або щоб самоуправа перевела бодай одно рішення, немиле старості.

Під рішальний вплив чинників державної адміністрації підпали і інші ділянки самоуправи — господарської, культурної, релігійної та професійної. Є це випливом сучасного режіму, що змагає до захоплення і кермування цілістю збірного життя у всіх його обявах, ба що більше, переходить вже й на ділянку індувідуальних відносин поодиноких громадян. Це відомий державний тоталізм.

До такої дійсної універсальности не доросли органи державної адміністрації, бо щоб виконати як слід — не по дилетантськи — всі завдання, що їх взяла нині на себе держава, треба бути універсалістом, чи навіть ґенієм, а не звичайним смертником. Звідси переріст державної адміністрації, що через брак відповідного вишколення навіть при найліпшій волі потягає за собою дилетантство у виконанні і в наслідку загальне невдоволення громадян.

Звичайний громадянин має до діла передовсім з долами адміністрації, що їх репрезентують староства, скарбові уряди, шкільні інспекторати тощо, а безпосередньо найчастіше станиці й комісаріяти державної поліції. Спеціяльно на селі постерунковий є видимим репрезентантом держави, бо через його руки переходить велика більшість справ хочби тому, що вищі власти звертаються майже у кожній справі за опінією до поліційної станиці, яка тим самим фактично рішає про все. У поліційних станицях сидять люди невчені — без вишої і середньої освіти. — з людськими хибами,

що мають висказувати свою думку нераз у дуже скомплікованих справах, які часто вимагають фахового знання.

Що більше. Слідно усюди латинську пословицю „quot capita — tot sensus" — скільки голов — стільки думок. Представники низової державної адміністрації у ріжних повітах поводяться інакше у тих самих справах, одні дають дозвіл, другі заборону, а то й накладають кару. Прикладів маємо чимало. Якраз перед роком деякі старости — особливо з південного Поділля — на силу хотіли стати молочарськими інструкторами, форсуючи польські молочарні проти існуючих українських і ставлячи останнім ріжні перепони. В інших повітах цього не було. Дальше з діточими садками. Один староста не робив перепон, другий ставив деякі обмеження щодо числа, а ще інший довгими роками не давав взагалі дозволу на оснування хочби одного діточого садка. Або з шапками-„мазепинками". В деяких повітах за це адміністраційно карають арештом або грівною і конфіскують шапки, а вже у сусідньому повіті можеш їх носити свобідно хочби дві на голові. Те саме з оснуванням деяких товариств чи їх місцевих відділів, зі збірками, імпрезами, обходами і т. д. В останніх часах теж і з вічами та зборами у справі земельної реформи. Промови виголошувано на основі друкованих і сцензурованих рефератів і ухвалювано подані там резолюції. Референтів з правила не потягали до відповідальности, бо говорили річи цензурні. Але були повіти, де за те саме арештували референта, урядовця Повітової Народньої Канцелярії, по фаху магістра прав, і посадили у вязницю, а проти голови Повітового Народнього Комітету УНДО поведено слідство. Врешті недавно урядничці „Просвіти" зі Львова, наддніпрянці, що живе легально у Львові і є фаховою бібліотекаркою, одно старостю дає без перешкод дозвіл на влаштування бібліотекарського курсу для читальняних бібліотекарів у місці над Збручем і побут там-же, друге її карає за недозволений приїзд. І таких фактів засадничо ріжного трактування тої самої справи у ріжних східно-галицьких воєвідствах і у ріжних повітах того самого воєвідства є багато.

Громадяни про те все знають з власного досвіду, з оповідання, або й із преси і питають слушно, невже маємо стільки держав, що повітів або воєвідств, і питають дальше, чи не можнаб шляхом відповідної інструкції до шефів низової загальної державної адміністрації, бо про неї головно йде річ, устійнити однаковий хід справ.

Це справа зовсім немаловажна для кожного, хто бере участь у громадянському житті. А можуть це зробити тільки верхи державної адміністрації, при чому їх обовязком припильнувати, щоб підчинені їм доли виконали як слід їхні доручення. Без сумніву такий підхід є в інтересі самої держави, бо вводить певний правопорядок і успокоює громадян, коли знають, як поступати у тому чи другому ділі. Не йде тут про одно й те саме для усіх копито, бо сам закон часто лишає низовій адміністрації свободу оцінки, якої проте вона не повинна однобічно надуживати і витворювати громадян упривілеєної і неупривілеєної категорії.

Якщо мова про верхи, поперед усього міністерства, то там у заявах шефа уряду чи поодиноких міністрів чували ми деколи — головно при нагоді виступів у парляменті, — короткі, успокоюючі, але беззмістовні заяви під нашою адресою. Оскільки знаємо з практики, за словами не йшли діла. Бракувало теж відповідного догляду і санкції, якщоб низові установи державної адміністрації не виконали відповідних доручень, або виконали їх невідповідно. Зрештою знаємо також, що не було часто чи найчастіше і тих доручень. Браком таких доручень від верхів виправдували низи адміністрації свої такі чи інші поступки у випадках, коли інтересовані звертали їх увагу на пестроту поведінки у тих самих конкретних справах.

Ті наші завваги щодо центрального уряду горкаються теж і державної адміністрації другої інстанції, що має безпосередній нагляд і контролю над низовими адміністраторами.

У нормальних відносинах коректурою над поступками державної адміністрації супроти громадян і їх потреб та заведення одноцільности у пристосовуванні законів і ухилення можливих надужить на будуче, булиб рішення Найвищого Адміністраційного Трибуналу. На жаль, справи залягають там довгими роками, звичайно найменше три роки, а то й пять, а навіть шість. А вдодатку високі стемплеві оплати відстрашують громадян від використання цього законного засобу. Хоч покривджений має часто обєктивну слушність, махає на все рукою, особливо у справах, що мають політичний чи національний характер, як пр. у справах шкільних, мовних, товариств, виборів до установ територіяльної самоуправи тощо. Справи залягають у Найв. Адм. Трибуналі через брак відповідної скількости суддів, що спричинює, що деякі (як пр. виборчі справи) старіються і стають практично зовсім безпредметові.

Про польське громадянство на українських територіях вже й не говорити. Його негативний підхід до нас відомий. А не остає це без значіння і впливу на представників державної адміністрації, які будьщобудь вийшли з цього громадянства і як одиниці жиють його життям. Витворює це заворожене коло, поза яке на практиці не можуть вийти почини людей доброї волі, що бажалиб оздоровити нездорові польсько-українські взаємини. А це на довгий час може стати могилою для тих починів і відстрашити й других від подібних спроб.

Кінчаючи, можемо ствердити одно, а саме, що верхи державної адміністрації не сповнили своїх завдань супроти польсько-українського відтинку або зовсім або не сповнили їх якслід, а доли усе залежні від верхів.

Д-р Степан Баран.

Женевська думка про добровольців в Еспанії.

Женева, 8. січня 1937.

Чинником світової чи лише европейської політики Ліга Націй властиво не була ніколи. Була вона спочатку знаряддям французької, потім англьо-французької, нарешті франко-московської політики. Коли дійшло до німецько-італійського порозуміння та повстав протимосковський фронт національних держав, перестала Ліга Націй бути виключним знаряддям одної групи держав і стала фактично тереном політичної боротьби протилежних груп держав і покажчиком політичної перемоги тої чи іншої групи держав, заступлених чи не заступлених у Женеві. В часі, коли сесії нема, цим покажчиком є в деякій мірі женевська преса та думка політичних кол Ліги Націй.

Намагання большевицького уряду Еспанії підтримані французькою та московською дипльоматією перенести справу еспанської війни до Женеви, як відомо, успіху не мали. Справу відослали фактично назад до льондонського Комітету невтручання. Від того часу справу висилки зброї до Еспанії відсунули на другий плян, бо виринула більше пекуча і небезпечна справа висилки на фронт еспанської війни тисяч і десятків тисяч добровольців. У центрі політичного зацікавлення в цілій Европі стоїть франко-англійська нота у справі припинення допливу добровольців до Еспанії спрямована до Берліна, Риму, Москви і Лісабони. Не треба бути великим знавцем сучасних політичних відносин в Европі, щоб зрозуміти, що ініціятива цієї „дипльоматичної" акції вийшла з Москви. Саме походження цієї акції зраджує, що йде тут про звичайну московську демагогію, спрямовану на підтримання еспанських большевиків та замаскування московсько-французької акції в Еспанії. Участь в цій акції можна зясувати, а почасти і вибачити поперше тим, що англійський уряд дав на неї згоду перед остаточним доконанням англьо-італійського порозуміння, а по друге тим, що безрезультатність цієї акції очевидна заздалегідь.

Загально відомо, що оборона Мадриду тримається виключно на т. зв. „інтернаціональній бригаді", частина якої повинть навіть поліційну службу в обложенім місті, та що провід цією бригадою є цілком у руках московських агентів. Самі французькі національні часописи подають цілком точно означені цифри „добровольців", що відходять щодня на еспанський фронт, подають найдрібніші подробиці про те, як наймають большевики за добрі гроші безробітних усіх країв і народів, відбирають у них особисті папери, видають їм фальшиві пашпорти на еспанські імена і перевозять людей часто в пянім стані до Барсельони. Опір проти московського панування зростає серед самих еспанських екстремістів. З нагоди заборони анархо-синдикалістичного часопису ЦНТ почався поважний рух проти большевицьких можновладців у Валенсії та совітських емісарів взагалі. Одна з радіостацій анархістів проголошувала: „Совітські росіяни помиляються, коли гадають, що зможуть панувати над нами. Ми поборюємо тих політиків, які дістають великі провізії за те, що зваблюють чужинців, а самі ніколи не показуються на фронті..."

Акція проти дальшої посилки „добровольців" до Еспанії розпочата при таких обставинах з Парижа, має своєрідний характер, і може справді служити тільки інтересам Москви. Про це свідчить також готовість, з якою московський уряд відповів негайно на ноту льондонського Комітету і самий зміст московської відповіди, оголошеної в „Ізвестіях" з 31. XII., яка звучалаб справді комічно, колиб не мала такого понурого провокаційного характеру. „Ефективну контролю" наприклад малиб переводити „офіціяльні і неофіціяльні агенти дотичних держав, за згодою чи проти волі бунтівничих генералів"...

Таке однобічне зрозуміння невтручання обурює навіть лагідних женевських політиків, що не виступають інакше як з галузкою миру. „Журналь де Женев" пише: „Не можна жадати від Німеччини, щоб вона заборонила висилати добровольців до Еспанії, коли до Валенсії вільно постачати чужинецьке гарматнє мясо. Істнування інтернаціональної червоної бригади в Мадриді та по інших місцях — факт жахливий. Він доводить, що III. Інтернаціонал розпоряджає вже армією нападу, яку він може кинути до кожної країни, де революція вибухає, чи просто загрожує. III. Інтернаціонал володіє найбільш небезпечною зброєю, щоб викликати та провадити громадянську війну в демократичних державах, щоб урядити одного дня там диктатуру пролетаріяту". Говорячи про недоторканість чужих кордонів цей часопис пише: „Ці кордони Москва хоче повалити з метою свого майбутнього панування, але ми їх хочемо поважати... Еспанія незалежна. Вона повинна сама впорядкувати свою долю".

Ці думки провідного женевського часопису не ворожать успіху Москві на січневій сесії Ліги Націй.

М. Данько.

Всі еспанські червоні пристані збомбардовані.

Тенеріфська радіостація подає, що нац. літаки збомбардували пристані: Малягу, Альмерію, Картахену, Валенсію, Таррагону, Барсельону, Більбао, Сантандер і Хіхон.

Крім того з Мадриду наспіла вістка, що **національні літаки збомбардували місцевість Кампо де Кріптана, скидаючи 100 бомб. Доми в тій місцевості зовсім знищені.** З огляду на сніг, важко усувати руїни; під ними найшли двох убитих і двох ранених. Нац. літаки заподіяли також **численні шкоди, бомбардуючи м. Мартін** (пров. Хаен).

Бої сухопутніх військ

були менше важні. Комунікат нац. командування повідомляє, що нац. війська відбили з великими втратами ворожий наступ на Ляс Розас (мадридський фронт) та заняли Естамону (на півдні).

Комунікат червоних подає, що червоні здобули кілька будинків у західній частині Мадриду, нац. війська виконали протинаступи, щоби їх відібрати.

Тенеріфська радіостація згадує про завзяту

боротьбу в етері:

промову генерала Кеїпо де Ляно зі севільської радіостації перериваіли майже на всіх довжинах филь, так що годі було її зрозуміти.

Делегація кортезів у Валенсії ухвалила

амнестію

на всі політичні, кримінальні та військові злочини зперед 15. липня 1936. Лише особи, що здавлювали революційний рух 1936 р., не скористають з амнестії

Політика міністерства справедливости.

ПРОМОВА ПОС. В. ЦЕЛЕВИЧА ВИГОЛОШЕНА НА БУДЖЕТОВІЙ КОМІСІЇ В ДНІ 12. СІЧНЯ 1937. Р. У ДИСКУСІЇ НАД БУДЖЕТОМ МІНІСТЕРСТВА СПРАВЕДЛИВОСТИ.

(Докінчення.)

СПРАВА НОТАРІЯТІВ.

Черговою важною для нас справою є справа нотаріятів. До 1. грудня 1933. р. на 145 нотарів в окрузі львівського апеляційного суду було 28 нотарів греко-католицького віроісповідання. По масовій редукції нотарів в дні 1. січня 1936. р. на 163 нотарів львівської апеляції було тільки 18 нотарів гр.-кат. віроісповідання. З тих 18 около третину становлять русофіли. Відсоток українських нотарів зменшився на 40 прц. Щоб усунути цей некорисний для українців стан, треба би побільшити кількість нотаріятів в окрузі львівської апеляції і креувати нові нотаріяльні посади. До таких місцевостей, в яких можна би креувати нові нотаріяти, належать — Львів, Перемишль, Золочів, Тернопіль, Станиславів, Бережани, Чортків, Дрогобич, Сокаль, Ярослав, Рава Руська, Бучач, Городенка, Заліщики, Городок і Збараж. В цей спосіб можнаб усунути гостру крізу, яка панує між нотаріяльними асесорами української народности.

Нотарі у Львові і на просторі львівської апеляції завязують спілки нотарів, чи картелі. Такі картелі є нездоровим явищем. Вони є шкідливі для інтересів сторін, вони вбивають індивідуальність поодиноких нотарів. Дійшло до того, що у Львові поважні польські установи їдуть до нотаря у Винниках, щоб оминути львівські нотаріяльні картелі. Зарібки деяких нотарів є просто непомірно високі. Приміром 10 нотарів у Львові заробляє місячно по ок. 5.000 зол. нетто. Чи такі високі зарібки в часі загальної господарської кризи і зубожіння не є непристойністю? Мушу також виступити зі всією рішучістю проти іменування нотарами судових радників. Вони нічим не заслужилися державі, вони мають емеритуру, вони відбирають хліб нотаріяльним асесорам. Уважаю, що зредукування нотарів б. судових радників, що побільшення скільности нотаріятів, що іменування нотарями українців в осідках всіх окружних судів, а навіть що удержавнення нотаріяту являється важною, пильною і пекучою справою.

КОМОРНИКИ — ЯЗВОЮ ДЛЯ СЕЛА.

1. січня 1933. р. впроваджено на просторі б. Галичини інституцію коморників. Вони мають завдання переводити екзекуції приватних вірительностей від довжників. Досі виконували це завдання судові службовики і населення було вдоволене з їх праці. Єноторично відомим фактом, що сьогодні, в часі важкої господарської кризи, коморники не виконують свого завдання, з тої простої причини, що приватні екзекуції у звязку з т. зв. віддовженевими законами на селі майже відпали і коморники мають тепер здебільша до діла з екзекуціями належностей за урядові посилки чи доручення. Звичайно претенсія виносить 80 сот., за екзекуцію цієї претенсії бере коморник кошти у висоті 5 зол. 40 сот. Маю матеріяли з діяльности коморника городського суду в Яворові. Він мав в році понад 1.500 екзекуцій. Около 1.200 справ це були екзекуції уряду за доручену оплату у висоті 80 сот. Не дивниця, що населення без ріжниці на народність вважає коморників карою божою для сільського населення. Діяльність коморників побільшує в значній мірі господарську нужду на селі. Модне є гасло „фронтом до села". Це гасло є пустою фразою, доки діють коморники на селі.

ПОЛІТИЧНІ ЗЛОЧИНЦІ І ПРОЦЕСИ.

Торкаючись питання з ділянки кримінальної політики, маю на думці політичні злочини й політичні процеси. Суть політичного злочину є діяметрально протилежна як суть звичайного злочину. Проступники при політичних злочинах діють дуже часто злє, але діють з ідейних мотивів. Те саме торкається політичних процесів. Політичні злочини й політичні процеси мають частогусто вирішний вплив на публичну опінію, а через неї на політику.

Буду говорити про політичні злочини й політичні процеси одної категорії, а саме ті, які повстали у звязку з діяльністю підпільної Організації Українських Націоналістів (ОУН). Не маю сумніву, що порушування цих справ є дражливою справою. Однак гадаю, що дражливість справи не сміє стояти на перешкоді у висвітлюванні її, коли таке висвітлювання є важне для політики. Мені це лекше зробити тому, що політична група, до якої я маю честь належати, заняла ясне й недвозначне політичне становище супроти діяльности ОУН.

Торкнуся політики вимірюваних кар у процесах ОУН. Коли підсумуємо висоту кар, вимірюваних у політичних процесах ОУН за останніх 10 літ, то можемо помітити якесь правило у поведінці. Спершу перед 10-ти роками за саму приналежність до ОУН без якоїсь конкретної, підпадаючої під постанови карного закону діяльности, вимірювано кари однолітньої або найвище дволітньої вязниці. Опісля постепенно вимірювано кари щороку вищі, аж останніми часами дійшло до кар 10 і більше літ вязниці за саму приналежність до ОУН. Отже бачимо у політичних процесах ОУН велику розбіжність кар. На мою думку висота кари в політичних процесах ніколи не має відстрашуючого впливу на громадянство, а дуже часто витворює пригожий грунт для поширення підпільної діяльности. Не кари, а інші засоби можуть вплинути корисно на скількість політичних злочинів. Цікаво, що в комуністичних процесах висота вимірюваних кар є куди нижча. За саму приналежність до компартії вимірюється тільки кару 3—5 літньої вязниці, а прецінь діяльність комуністів, шкодить державі не менше від діяльности націоналістів.

Черговою справою є справа додаткових кар, а саме кара позбавлювання публичних і громадянських прав. Вимірювання цієї додаткової кари у політичних процесах є недоцільне тим більше, коли засудженими є молоді люди. Коли молода людина по відсидженні кари вязниці через оту додаткову кару не може найти для себе варстату праці відповідно до своєї освіти, тоді вона дуже часто є змушена працювати дальше в нелегальній організації, бо це одинокий вихід в її життї. Більшість засуджених у процесах ОУН це молоді люди з середньою або навіть з високою освітою. Позбавлення їх публичних прав відчувають вони особливо болюче. Новий амнестійний закон відчинив для численних політичних вязнів двері тюрем, одначе не перечеркнув додаткової кари, що позбавила їх громадянських прав. Треба вжити рішучих заходів, щоб дарувати їм і цю кару, щоб вони всі могли вернути в суспільне життя і занятися конструктивною працею. Цього очікує з нетерпеливістю українська публична опінія.

ЕВГЕН ГЕЛЬТАЙ.

ПОЗИЧАЛЬНЯ.

Було це в 90-их роках. Я мешкав на Совиній вулиці, у фантастичної господині. Вона звалась Брінкаля і жила з того, що віднаймала одну кімнату із свого мешкання солідним, точним панам. У 90-их роках я був таким паном.

Двері від моеї кімнати мали ту незвичайну (як для дверей) прикмету, що не можна було їх ні відчиняти ні зачиняти. Отже вони стояли вільні вдень і вночі. На щастя, я не потребував боятись злодіїв, бо не мав у себе дорогоцінностів, — усі вони лежали у заставничім заведенні. Моє майно складалось із шафи повної книжок і гітари.

Господиня моя була незвичайна особа, і я теж не був собі звичайним чоловягою. Я приходив додому звичайно досвіта і спав до третьої пополудне. Від 3-ої пополудне до 4-ої врanці моя кімната була свобідна.

Я знав добре, що моя господиня користала тоді з моеї кімнати, переглядаючи все моє добро. Якусь частину моїх комірців носив її синок, на моїй гітарі вчилася грати її донька. Навіть мою сливовицю розпустила вона водою щоб я не помітив зменшену скількість алькоголю. Зрештою це була чесна, хоч і незвичайна — як я вже раз сказав — жінка.

Та це мені було байдуже. Що там значить кілька комірників для людини, коли вона — молода і так не має грошей? Я жив собі безжурно і думав, що так буде вічно. Я навіть не давав пізнати по собі, що помічаю безцеремонність пані Брінкалі. Я звертався до неї завсіди з пошаною, а вона поводилась зі мною теж по лицарськи.

Та тоді трапилось, що я закохався. Коли думаю нині про цей епізод з мого життя, сам усміхаюсь. Я — Валентин Кобич, нині поважний громадянин, бігав тоді як цуцик.

Я побачив „Її" вперше на Совиній вулиці пів до 4-ої пополудне. Під пахою несла якісь книжки з жовтими числами. Імовірно йшла до випозичальні. Під великим капелюхом виглядала чудово. Коли я глянув на неї, вона трохи почервоніла і втікла, як переляканa серна.

Коли я здоганяв її, вже тоді почував, що зможу її любити.

На другий день я зустрів її знову, і на третій. На четвертий це вже була знайомість — бо вона всміхнулась до мене. На пятий я вклонився їй, а вона відклонилась. На шостий день я промовив до неї перші слова... Може хто інший був би це зробив скоріше, але ніхто не зробив би цього з глибшим почуванням.

Я представився, а моя знайома сказала охриплим голосом, що симпатизує зі мною і зветься Вільгельміна. Я був щасливий і почав її провожати. Вона прохала вибачення, не може довше йти зі мною, бо йде до випозичальні відміняти книжку. Я не був вазливий і попрощався. На другий день в год. 3-ій я вийшов їй назустріч. Ми дійшли до Совиної вулиці і тут я дискретно з нею розстався.

Так це тягнулось два тижні.

Наша любов була велика. Я пр[illegible]вав над тим, якби мати нагоду довше з нею розмовляти, але вона не давала себе переконати, що зустрічі на вулиці небезпечні і невигідні. Вона дозволяла мені проводити себе щораз дальше, але недалеко перед домом позичальні завсіди покидала мене.

Одного дня я ствердив дуже здивований, що вона йде до позичальні саме в мому домі. Де ця таємна позичальня могла бути? Замісць попрощатись перед воротами, я пішов за нею на сходи.

— Але тільки до дверей! — настоювала Вільгельміна.

— Добре, до дверей!

І за хвилину я стояв перед позичальнею — перед дверима моєї кімнати. На них висів напис:

БІБЛІОТЕКА-ПОЗИЧАЛЬНЯ
відчинена від 4—6 попол.

Скажений, я сперся об стіну. Мій „ідеал" увійшов до бібліотеки. Я за нею навшпиньках.

Те, що я там побачив, було найстрашнішим видовищем мого життя. Моя господиня Брінкаля сиділа при мому столі в окулярах і переглядала якусь велику книжку. Моя шафа із книжками стояла відчинена і на кожній книжці була жовта наліпка з числом. Отже це моя шафа, яку я не відчиняв від року, була позичальнею! Моя господиня жила з неї.

Коли я ввійшов, крикнули дві особи нараз: мій ідеал і моя господиня.

— Як ви смієте сюди йти за мною?

— Вибачте, але чейже до своєї кімнати мені вільно...

— До вашої кімнати? — спитав здивований мій ідеал — і поглянув на мою господиню що благальним голосом сказала до мене:

При цій нагоді хотів би я порушити одно недо магання у ділянці судівництва, яке хвилює українську публичну опінію. Влада переводить забагато арештувань і карні слідства тривають назагал задовго. Багато арештованих осіб по піврічній, річній а навіть дволітній слідчій вязниці виходить на волю і слідство припиняється. На мою думку треба далеко обережніше водитись у справах арештів.

Політичні вязні українці, засуджені за діяльність ОУН на кари довголітньої вязниці, у значній кількості є приміщені у вязницях, де є дуже лихі санітарні відносини і де нема робітень та варстатів. Звертаюся з проханням до пана міністра, щоби започаткованy акцію перенощення українських політичних вязнів продовжував дальше подібно, як акцію помилування політичних вязнів.

В ОБОРОНІ ЧЕСТИ УКРАЇНСЬКОЇ ПАЛЕСТРИ.

Пан міністер справедливости заатакував дуже гостро нездорові відносини, які панують в адвокатурі. Свої твердження ілюстрував він численними доказами неморальної поведінки адвокатських аплікантів і адвокатів, як патронів. В імя правди стверджую, що заміти пана міністра не торкаються української адвокатури. Українська палестра і то так адвокати, як адвокатські аплікaнти, бережуть гідність і достоїнство адвокатського звання.

У моїй промові порушив я цілий комплекс справ, цілу низку постулятів, обговорив цілу низку важних питань. Прохаю пана міністра розглянути порушені мною справи, а позитивна полагода може вплинути в додатний спосіб на польсько-українські взаємини

—o—

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Французький міністер кольоній заявив на сторінках „Еко де Парі", що німецькі кольоніяльні ревіндикації — це лише політична гра, бо Гітлер ще в книжці „Майн Кампф" заняв байдуже становище до кольоній.

Аргентинський президент приняв від нового італійського посла дипльоматичні повновласти підписані „італійським королем і абісинським цісарем".

У Москві почався 14. ц. м. надзвичайний конґрес совітів РСФСР, що має приняти нову конституцію.

Пруського премієра Ґерінґа приняли в Італії з великими почестями. Ходять слухи, що з Італії виїде він до Еспанії.

У французькому парляменті правнича комісія приняла заборону вербунку добровольців під загрозою вязниці до 1-го року на випадок рецедиви.

Ірляндський премієр де Валера відбув з британським, Мекдональдом конференцію на тему взаємин між Льондоном і Дебліном.

Через Париж переїхав поїзд із тілом вбитого бельгійського дипльомата бар. Борхґраве.

Литовський премієр Тубеліс приїхав до Фльоренції. З Фльоренції поїде він до Риму.

— Вибачте мені, але.

Вільгельміна не розуміла мого страшного погляду. Я обізвався до пані Брінкаля:

— Ви знаєте, що я покірний і чемний, як...

— Не говоріть, не говоріть! я вам вірю!

— Що це все значить? — питався мій ідеал.

— Це значить, що ця пані без мого відома зробила собі з моєї бібліотеки у моїй кімнаті позичальню!

Мій ідеал присів на кріслі блідий.

— Боже мій! Отже я вже місяць ходжу до кавалерської кімнати!

Моя господиня, як досвідчена особа зрозуміла відразу, що вона тут непотрібна і вийшла.

Я звернувся до своєї знайомої з легким докором:

— Бачите, то ви не хотіли мене відвідати, як я запрошував вас до себе, а самі ходили до моєї кімнати вже цілий місяць! Чи ви вже тут залишитеся?

— Що ви собі гадаєте? У позичальні?!

Але таки залишилась і ми розмовляли довго та сердечно. Коли ми виходили з кімнати, на дверях висів уже інший напис:

З причини смерти зачинена!

Видко моя господиня була приготована на все найгірше. Вона чекала, коли мій ідеал відійде. Підійшла до мене і примирливим голосом сказала:

— Тепер уже не будете на мене нарікати, що я позичаю ваші книжки!

Так, так. Моя господиня була фантастична особа, незвичайна. Я врештою сказав це вже раз.

Перекл. а. б.

З польської преси.

„Чому русини, а не українці".

В „ІКЦ" з 23. грудня 1936 була під повищим наголовком стаття, як автора, якогось Казімєржа Керського, редакція того часопису реклямувала, як „визначного знавця національних справ". На ту статтю ми не відповідали, не знаючи, чи обмежитись лише до ствердження, що „визначний знавець" наплів купу дурниць з наукового та політичного погляду, чи писати у відповідь цілий трактат. Врешті — просто махнули рукою, як на безвартні теревені, характеристичні для „ІКЦ" та його „визначних знавців". Виручив нас **проф. д-р Мирон Кордуба,** який в останньому числі „Бюлетину П.-У." з 10. ц. м. (ч. 2) під цим самим наголовком помістив знамениту відповідь п. Керському: автор коротко зібрав усі відомі наукові дані, систематизував їх та доручив кілька актуальних міркувань про політичний розум і доцільність „курієркового" підходу до справи нашої національної термінольоґії.

„Уже сам початок статті (п. К. Керського — прим. Ред.) — пише проф. М. Кордуба — звучить ревеляційно. „В далекій минувшині — каже автор — назвою „україни" або „країни" називано в нас землю **у краю, на краю, яка лежить на кінці держави..** (підкреслення ориґіналу в „І.К.Ц."). У тім саме тісно територіяльнім, не етнічнім значінні **стрічаємо назву „України" вперше щойно в кінці XVI і на початку XVII в.** Під Україною розуміли тоді більшу частину воєвідств київського і браславського враз із дикими полями Низу і Запорожа. На захід Україна межувала з волинським і подільським воєвідствами. А руське воєвідство, яке обіймає і теперішні воєвід. львівське, тернопільське і станиславівське не лише не належало до України, але навіть ніколи з нею не межувало". З цього виходить — на думку автора — безсумнівний висновок, що „в межах теперішньої Польщі нема ніодної пяди української землі".

Дійсно, трудно було в цих кількох реченнях — пише проф. М. Кордуба — помістити більше помилкових тверджень та історичних фальшів".

І так назва України звилася вперше не при кінці XVI в., але в XII в. як про це згадує Київський Літопис під роком 1187 про смерть переяславського князя Володимира Глібовича при чому автор літопису підкреслює, що „по нім плакала ціла Україна", себто переяславська земля. Галицько-Волинський Літопис згадує під роком 1213 про похід Данила Романовича та відібрання від Лешка Білого міст: „Берестъ, Угровескъ, Верещин, Столп (на північ від Рейовця) і цілої України. Оповідаючи під 1268 р. про напад кн. Болеслава Стидливого на околиці Холму — літописець зазначує, що цей похід не вдався, бо місцеве населення заздалегідь остерегли про напад „українні поляки". Вкінці цей Літопис під 1280 р. подає, що галицький кн. Лев бажав загорнути „городи на Україні в польській землі". Отже не з кінцем XVI, але вже в XII і XIII. в. була назва Україна і про її істнування повідомляють загально відомі історичні джерела; вона означала не лише полудново-східні, але також північно західні окраїни давної Руси.

В XVI і XVII в назва „Україна" була вже однозначна з давною історичною назвою „Русь" та витискає цю останню щораз більше, обіймаючи всі землі, замешкалі населенням, яке говорить тією самою мовою, визнає ту саму віру й обєднане спільними історичними традиціями. Отже тратить характер ґеографічної назви і стає етнографічно-політичним поняттям. На доказ проф. М. Кордуба наводить цитати з літературних творів, листів та відозв українських і польських гетьманів. Далі підкреслює, що закордонні володарі, політики й автори завжди надавали цій назві етноґрафічне значіння, називаючи Україною всі землі, замешкалі українським населенням. Автор цитує уривки листів турецьких султанів до польських королів. Ще виразніше ця справа виступає у тодішніх картографічних виданнях нпр. на мапі України французького інжиніра Бопляна і на голяндських мапах з другої половини XVII в.

„Якже з огляду на ті усі факти виглядає виголошене з таким тупетом твердження п. Керського, що в межах теперішньої Польщі нема ніодної пяди української землі і що тому називання якої небудь частини Польщі „Україною" є явним історичним і ґеографічним фальшом". Неупереджений читач осудить, хто ширить фальші і брехні!

„Устійнивши цей безспірний факт, автор витягає з нього в дальших частинах статті низку своєрідних висновків, а саме: що називання „польських русинів" українцями є **абсурдом уже не лише етноґрафічним, але попросто льоґічним,** що українську термінольоґію у „Східній Галичині" (в ориґіналі: „Малопольсце Всходней". Тому проф. М. Кордуба запитує п. Керського, в якому то столітті цей край називався Малопольскою Всходньою?) ввів щойно Грушевський і т. п. із завзяттям гідним кращої справи взиває польську суспільність до енерґійної боротьби з назвами „Україна" й „український", признаючи тим назвам рацію істнування на означення „руських сепаратистів", членів руських політичних орґанізацій відосередних (!) і протидержавних напрямків". Ми з огляду на економію місця і часу не будемо аналізувати тих усіх висновків, але — користаючи з поклику п. Керського до льоґіки — обмежимося до пригадки одної з найелементарніших засад цієї науки, а саме, що всі висновки витягнені з фальшивих засновків мусять бути теж фальшиві".

Але якби навіть основна теза міркувань автора — читаємо далі — була правдива, що назвою „Україна" в XVI і XVII в. в. означувано дійсно лише частину київського і браславського воєвідств — то який-же з цього висновок? Чи п. Керський не знає, що за перших Капетингів називано Францією лише найближчі околиці Парижа, а за перших Пястів Польщею лише устя долішньої Варти, що так захвалювана ним назва „Русь" означала в найдавніших літописах лише землю полян, отже невелику територію на правім березі Дніпра. Якби його теорію пристосувати загально, то слід би мешканцям Ліону відмовити права називатися французами, а мешканцям Кракова (з цілою редакцією І. К. Ц. включно) — поляками.

Таксамо було з нинішньою назвою Австрії — **Österreich,** яка повстала з назви — **Ost-Reich,** на означення прикордонної мархії, що її зорґанізував Оттон І. над середущим Дунаєм для оборони перед нападами мадярів і назвав її східною мархією **Ost-Mark.**

А що для поляка з Варшави і цілого колишнього королівства термін „руський" є тотожний з терміном „російський", то поборювання назв „Україна" й „український" та завзята аґітація за назвами „Русь" і „руський" є політикою виключно на користь Москви, себто пропаґандою „єдінства русскаво народа".

Вкінці за Пястів воєводами називають тих, що „водили воїнів" — теперішні воєводи не мають нічого спільного з вояками ні з військом взагалі. Отже в XX в. слід оперувати модерними поняттями, які відповідають цьому вікові, а не завзято чіплятися розумових катеґорій давно минулих часів.

Кінець морського страйку в Зл. Державах.

Союз моряків наказав перервати страйк у пристанях Атлянтійського Океану й Мексиканського заливу.

У сталевих гутах в Тенессі (стейт Алябама) застрайкувало 2.000 робітників.

РЕПРЕСІЇ ПРОТИ АМЕРИКАНСЬКИХ ДОБРОВОЛЬЦІВ, ЩО ІДУТЬ ДО ЕСПАНІЇ.

Генеральний консуль Злучених Держав у Барсельоні повідомив, що в дорозі на фронт переїхало через Барсельону 76-ох американців. Державний підсекретар наказав ген консулеві відрадити тим американцям брати участь в еспанській війні та звернути увагу на те, що американський уряд може пристосувати закон з 1909. р. (кара до 3-ох літ вязниці і до 1000 долярів гривни для осіб, що на території Зл. Держав зобовязуються брати участь у закордонній війні) та з 1907. р. (втрата громадянства для американців, що присягають чужій державі). Під санкції передбачені законом з 1909. р. здається годі буде підтягнути особи, що вступили до еспанських військ поза Злученими Державами.

—o—

ЛІТЕРАТУРНА СТОРІНКА

Чи пише хто в нас повісти?

Видавництво „Діла“ звертається до тих наших письменників, які мають у себе які повісти, порозумітись щодо їх видання у бібліотеці „Діла“. Ми хотіли6 на 12 томів річно дати якнайбільшу скількість оригінальних українських повістей. З одного боку ми хотіли6 дати змогу авторам видати свої рукописи, яких вони часто не мають де примістити, з другого задовольнити потреби якнайширшого кола читачів, що саме цікавляться найбільше повістями рідних авторів.

Повістей появляється у нас дуже мало і через те наш інтелігентний загал відвикає від своєї книжки. Деякі причини, чому у нас так мало появляється повістей, звязані із нашим загальним економічним лихоліттям. Повість вимагає праці на довшу мету, часто підготовчих студій, спокійної голови. На таку працю можуть дозволити собі люди сяк-так забезпечені або бодай такі, яким щоденна праця на хліб дозволяє найти кілька вільних годин денно, щоб присвятити їх систематичній літературній роботі.

І тут приходить іще найсумніша річ: автор повісти знає заздалегідь, що видавши її, він не зможе своїм гонораром покрити хочби найскромнішої затрати часу на цю, не кажучи вже про кошти студій або якоїсь подорожі. Якби пересічний читач знав, який гонорар дістав Б. Лепкий за свою величезну трильогію „Мазепа“, то не міг би вийти з дива, „як це йому виплатилось“. У таких випадках таку наскрізь патріотичну працю можнаб теж назвати „мистецтвом для мистецтва“ себто любовю для самої літератури. Такі наші плодовиті автори як А. Чайковський та В. Будзиновський, що хотіли постачати нашій ширшій громаді легкі, популярні історичні повісти, при величезній затраті енергії та роботящости жили незвичайно скромно, дуже часто вживаючи гонорарів за свої повісти тільки на дрібні видатки. В. Будзиновський мусів під кінець життя випродати ввесь запас своїх повістей, щоб купити собі пасіку, якою ратував свій буджет і своє здоровля.

Відомо, що неодин талановитий автор не береться навіть за повістярську працю, знеохочений думкою, що ніхто не видасть йому повісти. Бібліотека „Діла“ може бодай декому з них стане у пригоді.

Співець американського бурлацтва.

Недавно минуло 20 літ від смерти відомого американського повістяра Джека Льондона. Його популярність була така велика, що майже у всіх краях згадали про цю дату. Його карієра — наскрізь американська нагадувала неждану славу людей, які вийшли з низів і все завдячують собі самим і щастю. Джек Льондон — сам зневірений у життя, людина з розбитими нервами і дуже сумнівними поглядами на громадську мораль, вивів у своїх повістях і оповіданнях типи людей, які вміли захоплювати своєю силою волі, завзяттям, сміливістю і брутальною щирістю.

Перша таємниця успіху Д. Льондона була в тому, що він спершу жив, а потім писав, — не вигадував, а списував пережите. Він брав за серце своєю щирістю дикуна з легкою політурою цивілізації, оборонця законів природи перед руїницькою силою культури, яка несе із собою насильство, облуду та обмеження для свобідного розвитку одиниці.

Жінка Д. Льондона списала після його смерти спомини з його життя. З них бачимо, що перші його дитячі роки та роки його юнацтва нагадують зовсім пригодницький, часто фантастичний роман. Він не міг пригадати собі ніколи, чи рідна мама колинебудь його пригорнула або поцілувала. Його батька переслідувала нужда. У Сан-Франціско, куди переселились батьки з села, єдиною його потіхою були прилюдні бібліотеки, де книжки і тепло були — задурно. Щоб заробити на прожиток він мусів вставати в 3-ій год. досвіта і продавати ґазети, а щойно після цього йшов до школи. Що-суботи він допомагав одному вуличному продавцеві морозива, а що-неділі послугував при грі в круглі якимсь голяндцям. У 13. р. життя, коли він мав сідати до іспиту, не мав на собі навіть убрання, в якому міг би піти до школи, тільки саме лахміття.

Тільки на малому вітрильному човні, де ніхто його не бачив, він почував себе свобідно. Так вродилась у ньому любов моря і туга за ним. Щойно від 1893. р., від коли він підписав умову на трьохщогловому американському кораблі „Софія Сатерленд“ почалось для нього краще життя — він виїхав тоді на японське побережжя і до заливу Берінга. З „Мартіна Ідена“, „Морського вояка“ та десятка інших повістей знаємо, яке це було життя, хоч часто не віримо, що так воно могло виглядати в дійсности.

Джек Льондон навчився у своїх мандрівках довіряти тільки фізичній силі, сміливости та енергії; ще як юнак він звів раз на кораблі боротьби з одним велитнем-шведом і доказав своїм товаришам, що не боїться ні сильніших ні смерти. На берегах Сибіру він навчився обдирати із шкіри тюленів і виправляти їх шкіру. Після 7-місячної тяжкої праці на морі, він утік з малим заробітком пишучи про це так: „Що залишилось із моєї плати? Кілька золотих для рідні, один капелюх для мене, дві сорочки по 45 центів, дві пари штанців по 55 центів і дешеве пальто. 75 центів залишилось для мене і я мусів за них напитися горілки. Все інше пішло на дрібні довги мого батька та на утримання рідні“.

За намовою рідні, щоб вести пристойне життя, вступив він до ткацької фабрики, де мусів сидіти 10 годин денно по 10 центів за годину. В одному літературному конкурсі, для якого написав одно оповідання, заробив тоді 25 долярів. Того самого дня купив собі убрання за 10 долярів і викупив із заставного банку свій годинник, але два дні пізніше мусів годинник знову туди віднести, бо не мав защо купити собі тютюну. Щойно в другому більшому літературному конкурсі дістав від одного журналу у Сан-Франціско більший гонорар за опис тайфуну на берегах Японії.

З пера жити не міг і мусів вступити до електрівні в Окленд, згодом вступив до „промислової армії“ — пересувних робітничих відділів, які мали заступати всяких робітників підчас страйків у Спол. Державах. Але тижнями був голодний і ходив обдертий. „Одного дня — пише він — ми лягли без вечері. Я не міг витримати голоду і втік, щоб дати собі самому раду“. Всів до вагону з худобою, що їхав до Шікаґо і там дивним дивом дістав від своєї мами почтою 5 долярів. За ці гроші купив собі в якогось жида старе убрання, оголився, зїв вечеру, пішов до театру, а ніч мусів уже провести в захисті для бездомних під покровом „Армії Спасення“. У Вашингтоні був сторожем одної стайні, їв тоді в муринських ресторанках. Утікаючи перед поліцією як волоцюга втік до Ню-Йорку, а звідти до Бостону, завсіди „зайцем“ вантажними поїздами. Канаду теж проїхав безплатно.

Повісти та оповідання Джека Льондона не всі однакової літературної вартости. Там, де вони є документами життя стають захопливою лектурою, наче найцікавіші подорожні спомини. Там, де Льондон пробує фільософувати поза межами звичайного здорового розуму бурлаки, він може промовляти тільки до некритичних читачів. Він відсвіжив традиції пригодницьких романів Купера та інших індіяньських історій. Після нього повстала ціла школа повістярів, що наслідують його тон і методи праці. Неодна американська фільма бере собі зразок із Д. Льондона.

З НОВИХ КНИЖОК.

„Модерні вірші“.

Богдан Ігор Антонич: „КНИГА ЛЕВА“. Поезії. Львів, 1936. Обгортка С. Гординського. Бібліотека „Дзвонів“ ч. 18.

Буває в нас так (і не тільки в нас), що коли автор раз дістанеться на сторінки журналів, редактори щораз менше перевірюють його рукописи і читачі щораз менше мають сміливости признатись, коли автора не розуміють. Від часу, як Б. І. Антонич дістав літературну нагороду, він почав писати вірші щораз сміливіше і щораз частіше. У „Назустрічі“ він помістив їх за останній рік дуже багато і неодин із них увійшов тепер до нововиданої ним збірки. У неодному випадку редакція „Назустрічі“ могла їх не друкувати із двох причин: 1. що часто вони не подобались самим членам редакції; 2. що вони ще частіше не подобались читачам. У таких випадках виринає дилема: „Що краще? — чи не друкувати молодому авторові його творів для його добра, чи друкувати їх із свідомістю, що робимо йому цим шкоду?“

Б. І. Антонич мав повну свободу друкувати те, що писав і тепер, коли дав нам нову збірку — можемо шукати відповіди: чи його талант розвивається?

Маємо враження, що ні. Молодий поет навчився писати вірші на всілякі теми, збагатив свій словник, поширив рямці своєї тематики, але... незвичайно важко булоб сказати, яка це тематика, які настрої та думки лягають в основу його „надхнення“. „Книга Лева“ має в собі буцім-то біблійні теми, і буденні, і екзотичні, і боєві, та всі вони так позамазувані, що якби попереставляти деякі заголовки та строфи з одних поем до других, важко булоб помітити ріжницю. Отже: те, що говорить чи думає собі Даниїл у ямі левів, міг би говорити теж пророк Йона в череві кита або якийнебудь янгол з Апокаліпсу на фризі Партенону.

Автор якби навмисне добирає до віршів такі заголовки, щоб читач мав над чим похитувати головою: „Шлюб“ можна назвати „Весінньою ніччю“, „Гвоздики“ — „Півоніями“ або „Тюльпанами“, а вже всі ці штудерні „Океанії“, „Полярії“ або „Арктики“ це наче повиписувані із словника чужих слів не тільки стилістичні прикраси, а попросту — теми.

Коли брати таку збірку, як цілість, то уявляємо собі, що так виглядає психічний стан молодого поета, що вивчив гарно мову та правила віршування, але справді не має про що писати. Стоїмо на тому, що не треба обмежувати авторів у виборі тем ні форми ні навіть ідей — нехай їх твір сам виправдає їх вибір: чому пишуть про це, а не інше і чому саме так пишуть. Коли книжка захоплює нас своїм настроєм чи новою ідеєю, ми легко вибачаємо їй усі інші елементи або особисто для нас неприємні, чужі, чи незрозумілі.

Знаємо, що не вільно аналізувати поезії вибираючи поодинокі кусні поеми на те, щоб показати, що такий-то образ недоладний, такий-то зворот незрозумілий чи неправильний, і так далі, аж до його „провідної думки“ включно. Та нема іншого способу, щоб докопатись до дорогоцінних покладів твору, як спроба — уявити собі те, що кажуть його слова і зрозуміти те, що написане. Ось у збірці такий програмовий вірш, як „Ars poetica“, себто виложений у метафорах ідеал поета, як він уявляє собі своє мистецтво:

Мініятура сонця — яблуко надхнення
на дереві життя — на дереві мистецтва
і творчість, наче присуд, творчість невмолена
і з світом торг красою — муз скупих мистецтво.

За кожен кусень щастя кара. Тільки обрій
узором кола вчить про досконалість міри.
Прилюдно сповідатись urbi et orbi
із захвату, із горя, з гордощів, з зневіри.

Виходило би з першої строфи, що з одного боку маємо надхнення, з другого — творчість; чому творчість має бути наче присуд? чому вона невмолена? Чому поет мусить вести торг красою із світом? Як розуміти мистецтво скупих муз? Чому кара? Чому тільки коло має бути символом поетової гармонії?

Кажуть, що поетам не вільно ставити питань: чому? Вільно, але зайве це робити, коли ідеальний світ, який він розмережує перед нами відбирає нам охоту аналізувати слова, бо ми відчуваємо поза ними інший, глибший звязок, ніж „льогічного сенсу“. Та це ще й не доказ, що найвищі містичні зяви виключають „льогіку“.

Булоб приємно помилятись, що Антонич манерується, накопичуючи штудерні слова, у вічній погоні за „оригінальними“ метафорами. Його метафори — здебільша неуявні; їм не відповідають ані реальні предмети, ані ідеї. Навіть тоді, коли він пише вірш „Колискова“ ані на мить не думає він про книжку і про те, чи його строфа не підходить більше до якоїсь довгої розтягненої епічної повісти. Все тут, наче випадкове, довільне, моглоб бути і зовсім інакше: від усіх прикметників та іменників аж до заголовка. Так віршує нині багато молодих авторів, мабуть переконаних, що це наскрізь „модерно“. І не вірять вони, що хто має хист віршувати, ще й обложиться словниками, то може видати кілька таких збірок річно на замовлення, хоч не матиме ніякого внутрішнього вогню ані одної ясної думки при вибраній наосліп темі.

Булоб сумно, якби літературна нагорода, яку дістав Антонич, виробила в ньому той дуже поширений між молодими поетами психічний стан — готура, зовсім глухого на всі інші звуки, коли сам починає „співати“.

м. р.

Ширіть наш часопис!

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Втеча Форда перед технікою.

СЕЛО З МИНУВШИНИ.

Генрі Форд заявив одного разу, що він ніколи не думав про організацію і введення цілої низки винаходів. Його завданням було сконструювати мале, дешеве авто для вжитку широких кол. Шоби справді дати дешевий товар і видержати конкуренцію мусів він почати масову фабрикацію, так як це буває в кожній дешевій продукції. Масова фабрикація довела його відтак до продукції цілими серіями. У вислідi дало це цілу низку скомплікованих, багатих в ідеї винаходів, які тягнулись без кінця. Форд ніколи не думав, що його імя стане символом змеханізованого сучасного людського життя.

Оповідають, що Форд дуже огірчений на Чапліна за його фільмову сатиру „Нинішні часи“ яку вважає особистим і дуже злобним наступом проти себе.

З нагоди свята своїх останніх імянин сказав він таке: „На мене нападають у поганий спосіб. Мене лають і глузують із мене... А якуж іншу мету мав я, як не скоротити час праці при одночаснім удержанні платень на однім рівні і щоб дати змогу навіть найзвичайнішому робітникові вести вигідне, комфортове життя...“

МУЗЕЙ У ҐРІНФЕЛЬДІ.

В душі цієї людини живуть дві душі... і найкращим доказом цього душевного двійняцтва є саме особливий музей, недалеко Фордових заведень у Редрівер, у Ґрінфільдi.

По правді, це щось більше як музей, це радше природний заповідник. Є там все, з чим Форд ціле життя боровся і що є найкращою антитезою Фордизму.

СІЛЬСЬКА ЦЕРКОВЦЯ І ПОЧТА З МОЛОДИХ ЛІТ.

Свій заповідник назвав він Ґрінфільдом і виключив із нього всі засоби новітньої техніки, очевидно, що і свої авта. У Фордовім заповіднику не переїхало ще восьмицилін́дрове авто — одинокий можливий комунікаційний засіб у безконечних американських преріях. У Ґрінфільді стоїть стара сільська церковця, яку Форд велів, камінь за камінчиком, розібрати і перевезти зі свого родинного села та на ново відбудувати. У церковці стоїть стара лавка, де він колись ножиком вирізав імя жінки. За те дістав він від учителя доброго прочухана. У своїй церковці вислухує автомобілевий король кожної неділі Служби Божої. Біля церковці стоїть почтовий будинок. Є там старий почтовий диліжанс, який за дитячих літ творця восьмицилін́дрових авт був одиноким комунікаційним засобом у безконечних американських преріях. Почтиліон грає так, як давніше на розі, коней змінюють як давніше і дівчата заглядають крізь вікна, так як колись.

ФОТОГРАФ ІЗ ДОВГИМ БІЛИМ ВОЛОССЯМ.

Кожному, хто зайде до цього оригінального села, здається, що переживає знову давні часи. Це враження скріплює ще й факт, що село замешкують люди. Форд обдумав цілу справу дуже основно. Він створив сцену з акторами цілого свого життя. Зараз на розі вулиці є мешкання фотографа. Сам фотограф із довгим, білим волоссям виглядає зовсім як полковник сецесійних воєн і робить знимки на бляшаних клішах у велитенській дивовижній скринці. Покищо фотограф стоїть на своїх воротах і балакає зі своїм сусідом друкарем який друкує, очевидно старими черенками на ручній машині візитові карти і листовий папір сентиментального містера Генрі Форда. На випадок, що якийсь почтовий кінь може загубити підкову є теж у заповіднику старий коваль у широкім шкірянім фартусі, такім як ковалі носили ще в 1865 р. і курить на величезнім цибусі сильний тютюн.

Одначе найкраще пригадує Фордові минувнувшину старий вітряк, що його перенесли до Америки із піль Голяндії. Але місце відки цей вітрак привезли відоме тільки Фордові. Тепер вітряк стоїть на кінці села і вимахує на вітрі своїми романтичними крилами, шумить і скрипить. Млинар носить на голові маленьку шапочку і ввічливо здоровить кожного своїм традиційним „доброго здоровля“. Млинарчук вантажить на осла муку, або вивантажує зерно і на плечах носить до млина.

СЕЛО МИРУ Й ТИШИНИ.

Ґрінфільд це справді місце спокою, вдумчивости і простоти. І люди і предмети вдихують у себе силу і здоровля минулих днів. Аптикар приладжує такі напитки і порошки, які ще прадіди заживали. Генрі Форд друкує у свойому селі візитові карти, їсть на снідання печиво зі сільської пекарні, робить собі там знимки і т. д.

Коли хтось хоче виїздити з Ґрінфільду, сідає на стародавну ляндару, візник тріске з батога, і кличе: „вйо-віська!“ і коні починають трухцем бігти до найближчої місцевости, де зовсім інший світ, де інші люди, де коней заступають восьмициліндрові авта, де за пів хвилини новий Фордів віз бачить денне світло.

—o—

Крадежі авт.

ВИХОВНІ МЕТОДИ АМЕРИКАНСЬКОЇ ПОЛІЦІЇ.

У Злучених Державах украли за минулий рік 150.000 авт. Ця пошесть крадіжей авт в Америці набрала таких велитенських розмірів, що всі превенційні засоби, що їх досі стосувала американська поліція були безуспішні. Одначе поліція у стейті Тексасу вжила такого способу, що він мабуть, якщо прийметься в інших стейтах, відстрашить американських злодіїв від крадіжей авт. У Тексасі злодій, який украв авто, мусить відставити віз на те місце, відки його взяв. Але це не означає, що злодій мусить завернути і щосили в моторі вертатись з поворотом, щоб віддати авто власникові.

ЯКЩО ТИ ВКРАВ ВІЗ — ПХАЙ ЙОГО НАЗАД.

Злодій, який украв авто, мусить пхати його власноручно аж до місця призначення. Якщо авто вкрала група злодіїв — так воно звичайно в Америці водиться — то ще пів біди. Це булоб ще легке й вигідне завдання, але куди гірше, як авто вкрав один або двох людей.

Такий випадок трапився недавно в Тексасі. Одному 19-літньому хлопцеві подобалось авто містер Бровн з Кервіль, яке стояло перед гаражом. Хлопчисько, не думаючи довго сів на віз, влучив мотор і тільки його бачили. Але поліція в Кервіль мала добре око і, коли крадіж запримітили, післали за злодієм поліційну стежу, яка дігнала аматора чужих авт на 16 км. за містом, де йому трапився дефект мотору. Нещасливий злодій мусів вилучити мотор і пхати авто з поворотом аж до Кервіль. Ця праця забрала йому час від 2. год. попол. аж до 8-ої рано. В 9. годині станув молодий злодій перед судом, який засудив його на пів року вязниці. Мабуть цей приклад знеохотить трохи аматорів безплатної моторизації.

—o—

1000 КВАРТ СМЕТАНКИ З АМЕРИКИ ДО МОСКВИ.

Новий американський амбасадор у Москві, Джозеф Дейвіс, жонатий з Марджорі Повст, одною з найбагатших жінок в Америці, хоче показати Москалям, як живе буржуазія.

Він вислав наперед до своєї амбасади в Москві 1.000 кварт замороженої сметанки, 25 великих фриджидерів (електичних холодільників), а крім цього шампани, рідкі вина й горівки, та ріжні засоби поживи.

Він хоче уладжувати парадні приняття й забави для дипльоматів, політиків і преси в Москві, а передовсім хоче щоб завсіди в Москві була свіжа сметанка до кави, бо тепер там не можна дістати ні молока ні сметанки

—o—

ДИВОГЛЯДИ.

СОЮЗ ПІХОТИНЦІВ.

Кожний, хто має авто все знайде охочих приятелів, які схочуть переїхатись автом. У Франції та Америці звертаються дуже часто піхотинці до власників авт, які виїзджають на прохід з проханням підвести їх трохи. Майже кожний власник авта не відмовить нікому цієї приємности. Одначе дуже часто можна у Франції завважати цікаве явище, що коли власник авта запросить піхотинця до возу, піхотинець відкидає таку приємну пропозицію. У 99 випадках на 100 ці піхотинці є членами дивної організації з осідком у Парижі, яка називається Les autopedes, значить „Союз само-ходів“ або піхотинців. Члени того дивного союзу ніколи не їздять ніякими механічними поїздами. Вони не їздять ні автом, ні залізницею а вже борони Боже, літаком. Коли вже кудись дуже спішаться, то в найкращім випадку користуються кінними поїздами. Отже Франція може почваниитись такою дивовижею, як союзом людей які зовсім не зазнали вигод новітньої комунікації. Такого оригінального союзу не має навіть Америка.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жалуймо датків на скріплення освітних змагань.

ОТТАК СОБІ.

Дуже часто великому майбутньому стоїть на перешкоді мала минувшина.

*

Ревії тому такі декольтовані, що люди не хочуть тепер чути голої правди, волють її бачити.

*

Давніше була плятонічна любов, тепер є плятонічні подружжя.

*

Мужчини воюють за великі правди — жінки за малі брехні.

В справі Всеукраїнського Національного Конґресу.

Дня 31. грудня м. р. відбулося у Празі засідання Ініціятивної Комісії В. Н. Конгресу. Комісія обговорила сучасний стан конгресової акції й ухвалила вислати в цій справі до Підготовного Конгресового Комітету та до укр. політичних партій спеціяльний меморандум.

За опіку над безробітними на селі.

ПОШЕСТИ ДЕСЯТКУЮТЬ НАСЕЛЕННЯ У ПОЛЬЩІ.

В четвер 14. ц. м. соймова буджетова комісія розглядала прелімінар буджету міністерства суспільної опіки. Референт пос. Томашкевич підкреслив, що природний приріст населення у Польщі покищо корисний, але вже є познаки спадку цього приросту. Між населенням ширені страшні недуги так, що понад міліон осіб недужає на сухоти. До їх поширення причиняються головно жахливі мешканеві умовини. З черги референт обговорив такі справи: робітничі зарібки, безробіття, страйки і конфлікти, що надто збільшилися, еміграцію, допомогу безробітним і т. д.

В дискусії м. ін. промовляв пос. Совінський домагаючись, щоб безробітним умовим робітникам привернули допомогу в зимі. Пос. Малейський підкреслив, що боротьбу з безробіттям слід вести при допомозі упромисловлення села і розбудови міст. Пос. Петшак обговорив справу в суспільних обезпечальнях, а пос. Присторова страшні гігієнічні умовини на селі. Тому запропонувала, щоб принято закон у справі нового податку на суспільну опіку і лікарську допомогу на селі.

Пос. З. Пеленський домагався підмог для українських суспільно-гуманітарних установ, поширення допомогової акції для безробітних по селах і зокрема підмог для населення гірських повітів. Крім того домагався, щоб українців приняли до служби в суспільних обезпечальнях.

Після того мін. Косьцялковський обговорив справу безробіття і діяльність Фонду Праці. Уряд збільшив видатки на публичні роботи до 95 міліонів зол. і тому в 1937/38 р. власться краще повести боротьбу з безробіттям. На зимову допомогу зібрано 7 міл. зол., з якої користає 322.000 родин, себто коло 1 міліон осіб. Торкнувся теж самоуправи в обезпечальнях кажучи, що в більших обезпечальнях прийдуть на комісарів суспільні діячі.

—o—

Бельгія зірве взаємини з валенсійським урядом?

Як припускає бельгійська націоналістична преса, бельгійський уряд задумує зірвати взаємини з валенсійським урядом, якщо не дістане задовільної відповіди на ноту в справі убивства бельгійського дипльомата барона де Борхграве на території підчиненій валенсійському урядові.

АРЕШТУВАННЯ В БАРСЕЛЬОНІ.

З Барсельони повідомляють, що арештували там консуля Нікарагуї та кількох поліційних урядовців, яких обвинувачують у фальшуванні пашпортів, щоб облегчити виїзд деяким політ. скомпромітованим особам. На фальшування натрапили урядовці при контролі пашпортів у пристані, бо в очі впадало, що з Еспанії виїзджає дуже багато громадян Нікарагуї. Консуля мабуть звільнять під впливом інтервенції консулярного корпусу, але під умовиною, що він негайно покине Барсельону.

НОВИЙ ПРИПЛИВ ДОБРОВОЛЬЦІВ.

До Барсельони приїхав новий транспорт добровольців коло 800 осіб, щоб збільшити кадри міжнародньої бригади. У найблизчих днях надіються ще більшого припливу охотників у звязку з міжнародньою ситуацією та евентуальним уведенням контролі.

—o—

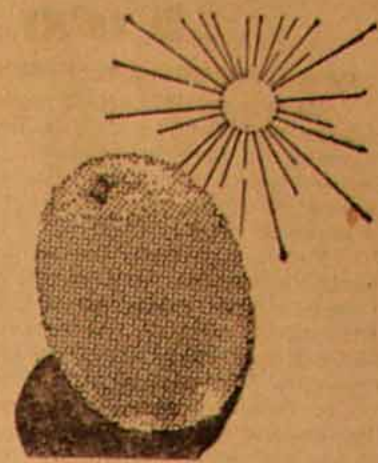

Зближається Йордан.

Замітка на часі.

Зближається Йордан — і з ним процесіональні походи над ріки, стави чи криниці. Це настроєве свято має свій специфічний характер — і то не тільки церковний, але й національний. Воно нам рідне, якесь миле, може й тому, що носить у собі подих Різдва та недавнього Нового Року.

Тому залежить нам на тому, щоб увесь цей церковний хід та саме водосвяття мали піднеслий настрій, щоб учасники не тільки своїм числом, але головно **порядком у чвіркових групах у поході й барвним розміщенням при водосвятті** могли причинитись до краси цього свята. Йде про те, щоби зберігти всюди лад, та не конче при помочі сили або при допомозі сторожів безпеки — але про те, щоб такий святочний порядок удержали самі учасники, кермовані впорядчиками.

По наших селах і містах традиція устійнила вже чергу, в якій уставляються всі до процесіонального ходу, але при самому водосвятті доходить до суматохи тому, що народ хоче якнайскорше дібратися до свяченої води. Тут діло складне, бо навіть подвійний кордон впорядчиків не витримує натовпу. Крики й зойки побожних товаришать цим змаганням, щоб першому зачерпнути води або здобути галузку смеречини — і через це свято в такій хвилині терпить на повазі й торжественному настрою.

На це одинока рада: священики у попередню неділю з проповідальниць повчать вірних, як мають поводитися в часі цілого торжества й поручать те саме комітетові окремих впорядчиків, але не самозваних чи доривочних, тільки заздалегідь призначених на спільній нараді священика із запрошеними представниками братств, Луга, Сокола, Марійських Дружин, читальні, школи, організацій молоді, жіноцтва, реміснинків і т. п.

Цей комітет на кілька днів наперед виготовить подрібний плян уставки, ходу й розставки при водосвятті та повороту в церкву, розставки впорядчиків що кільканацять кроків обабіч процесії й окремих дужих біля місця водосвяття. Окремо буде визначена почесна чета-сторожа, що окружала би в часі богослуження найвизначніших громадян і запрошених священиком чи комітетом представників краєвих, повітових чи місцевих установ. Вони мають окремі місця перед престолом і в часі дальшого богослуження за духовенством. Цей плян добре було би подати до відома загалу часописами, летючками або іншою дорогою.

Такий комітет устійнить теж, як у часі процесії та водосвяття впорядчики даватимуть собі потрібні знаки до приспішення, звільнення, початку чи стримання ходу, щоб не допустити в часі ходу до натовпу, довгого постою на одній місці або прірви в поході. Очевидно, що такі знаки будуть дискретні, невидні для ширшої публики, **без зайвої біганини, погоні, накликування, метушні й вимаху руками**. Впорядчики все є зрівноважені, чемні, вирозумілі — але й рішучі, коли слід, щоб достойно запобігти брутальним або злобним пакостям непокликаних одиниць.

У Львові, Перемишлі та Станиславові спокуку до зложення комітету й висилки запрошень на єсме скликто міг би перебрати на себе представник Капітули.

У нас — і ще більше в західній Европі при подібних нагодах — беруть громадяни участь у зразковому ладі, в організаційних **групах** трійками, чвірками або шістками чи вісімками. Незвичайне враження роблять окремі **відділи** молоді та старших **за своїми прапорами**, тому не повинні йти „самі" прапори, як це декуди водиться.

Тут велике поле до попису здисциплінованим Марійським Дружинам, відділам „Українська Молодь Христові", Католицької Акції та шкільній дітворі (захищеній перед морозом), щоб виручити давніх пластунів та інші організації, що не можуть тепер бути помічними.

Ще є наші ремісничі й торговельні установи, що рівночно зростають: вони повинні відновити звичаї давніх цехів, як це водиться дотепер напр. по англійських, німецьких і чеських містах. Оце окремі відділи ще середньовічних різників з гарними прапорами і в шкіряних фартухах, або подібних їм дроворубів з заніми пилами, дальше гончарів, кравців, шевців, купців, дверників і т. п. під своїми прапорами чи знаменами, а інсигніями своєї старшини. Англійці — найбільше впорядкований нарід і радо зберігають при подібних виступах такі мальовничі станові групи; навіть у большевицькій державі, що відкинула всі „пережитки", дійшли до переконання, що без солідних „парад" нема торжеств, нема зорганізованого громадянства, нема ентузіязму. Тому й ми мусимо, очевидно не йдучи їх слідами, відновити свої давно забуті, але все таки гарні традиції давніх віків. Бож великий здисциплінований, але мальовничий виступ робить своє небуденне враження, дарма, що хтось може вважати це пережитком.

Згідно з нашим звичаєм Йорданське свято проходить під звуки коляд і щедрівок, часто при допомозі окремих хорів і музики, але нехай вони будуть відповідно від себе віддалені, **щоби взаємно собі не переривали** та щоби й розспіваний народ у кожній процесії на іншу нуту, не викликував враження замішання. І тут придалась би черга.

А вже вершком наших мрій булоб, колиб знову, хочби на львівському ринку, побачили ми на сивому коні наймолодшого крилошанина з капітульним хрестом — а геп позаду у відповідному почоті повіз чи уманне авто з нашим сивоволосим Владикою у всій Його патріяршій величі. Тоді пригадалось би наш... правдиший Йордан.

Юліян Мирський.

Становище „фашистівських держав" до еспанської справи.

Португалія відповіла вже на пропозицію заборонити виїзд добровольців до Еспанії. Вона в засаді погоджується на пропозицію і обіцює шляхом законодавства заборонити переїзд добровольців через португальську територію та вербунок у самій Португалії, але так само суворо, як інші держави, себто під умовиною, що подібна заборона рівночасно увійде в життя в інших державах та що вона буде горкатися також і чужинців. В Льондоні приняли ту відповідь з великим вдоволенням.

Італійський уряд щойно розглядає відповідь на пропозицію. Хоча справа складна, Італія не думає зволікати з відповіддю. Щодо змісту відповіди римський уряд нарадиться з берлінським, бо вони оба узгіднюють свою політику супроти Еспанії та визнали уряд з Бургосу. Як припускають берлінські політичні кола, італійський уряд узалежнить свою відповідь від введення в життя інших договорів про посередню інтервенцію. Вони думають, що ані Рим ані Берлін не дадуть відповіди скоріше, заки мін. Ґерінґ не переведе на ту тему розмови з Мусоліні та заки оба уряди не познайомляться зі становищем СССР і Франції. Від політики тих двох держав узалежнює Італія й Німеччина свою дальшу поставу до еспанської справи.

Зі соЙму.

СПРАВА УКРАЇНСЬКИХ РАДІЄВИХ АВДИЦІЙ.

На буджетовій соймовій комісії 15. ц. м. промовляв між іншими посол **З. Пеленський**, який говорив про потребу сезонових почтарів у літниськах, про телефонічне підслухування та про конечність збільшити українські радієві авдиції в польськім радіо.

У справі радієвих авдицій говорив також посол Кшечунович, який підкреслив, що київське і одеське радіо надає пропагандивні авдиції в українській, польській і жидівській мові. В Польщі такої пропаганди або нема, або як є то її заглушують большевицькі стації.

Бесідник заявляється за постулятом посла Пеленського, щоб збільшити українські авдиції, бо йде про те, щоб українське населення не слухало совітських радіостацій.

—o—

НОВИНКИ.

— **Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глуґевського,** Львів, пл. Капітульна 3. І., тел. 54-46. **Найпевніша льоката гроша.**

— **Якщо** вже радіоприймач, то тільки фірми „Екранокс", Львів, Академічна 28. 9—20

— **Подаємо до відома ПТ. Громадянам,** що дня 2. січня ц. р. Центросоюз відкрив нову мясарську крамницю при вул. Замарстинівській ч. 36. Разом із недавно відчиненою крамницею при вул. Кентшинського ч. 21. це вже сема крамниця Центросоюзу у Львові. 85 5 6

— **Український тижневий календар-термінар** з українськими, латинськими і жидівськими святами — друк двома красками — можна набути у Видавництві „Назустріч", Львів, Ринок 10. Ціна 0.80 зол., на пересилку 0.25 зол. Календар-термінар необхідний не тільки в кожній установі, але й у кожній приватній хаті. Наклад невеликий, тому просимо не гаятись з замовленнями. При замовленні більшої кількости — опуст. 2—

— **Нова Президія Головної Управи Рідної Школи.** На засіданні повної Головної Управи Рідної Школи, що відбулося 4. січня ц. р. під проводом голови Рідної Школи дир. Дениса Коренця, вибрано нову Президію, у склад якої ввійшли: І. заступник голови: о. д-р Василь Лаба. II. заступник голови: д-р Маріян Панчишин, секретар: д-р Мирон Коновалець, скарбник дир. Роман Левицький, Блянка Баранова і дир. Андрій Мудрик.

— **Українські щедрівки в радіо.** Львівське радіо передаватиме в понеділок 18. ц. м. в год. 6.30 вечором українські щедрівки у виконанні святоюрського хору.

— **Український мистець нагороджений** на II-ій Міжнародній Виставі Дереворитів у Варшаві. Ніл Хасевич, член Українського Мистецького Гуртка „Спокій", який має на Міжнародній Виставі Дереворитів 4 свої праці, дістав: 1) почесне відзначення за дереворит і 2) нагороду видавничої фірми за книжковий знак — екс лібріс п. І. Левицької.

— **Всіх б. учеників самбірської вчительської** семинарії, що покінчили це заведення просимо прислати негайно спомини про цю школу для видання історії заведення, враз зі споминами учеників та про їхню працю на ниві освіти українського народу. Рукописи присилати на руки Відділу В. П. У. В. в Самборі, вулиця Замойського ч. 7. До споминів долучити по змозі свою знимку. — **Редакційна колегія.**

— **Концерт піяністки Галі Левицької** відбудеться в неділю, 17. ц. м. в малій салі Т-ва ім. Лисенка у Львові. В програму, яку попередить реферат дир. Барвінського, входять твори Брамса, Шуберта, Мендельзона і Шумана. Початок год. 7.30 веч.

— **Нові польські станиці.** В Ролеві пов. Стрий повстав комітет будови людового дому. Справою занявся стрийський повітовий староста Гармата. — В Кунашові пов. Рогатин засновано „коло" і читальню Т. Ш. Л. Організаційну акцію ведуть війт Орловський і нотар д-р Ромпала з Болшовець.

— **Львів під обухом злодіїв.** Львівська поліція має у своїй картотеці коло 2.000 вломників і злодіїв ріжного типу, мешканевих, склепових, стриховик, таких, що крадуть з возів, і т. п. Крім того є ще кілька тисяч осіб, що живуть із крадіжей, але ще не попали в поліційні списи. Реєстровані вломники і злодії гуртуються в спілки, зложені з трьох до чотирьох осіб. Якщо взяти під увагу число двох тисяч цих злочинців, то 500 зорганізованих злодійських шайок бушує днями і ночами по місті й атакує чужу власність. Вістки про крадежі, що дістаються до преси, це тільки нечисленні епізоди великої злодійської кампанії, що приймає нераз більші розміри. Головна маса крадіжей не доходить до відома загалу. Влада, покликана до охорони людської власности, є супроти злодійської кампанії безсильна.

— **Державний тартак у Брошневі** пов. Долина розпочав знову працю на дві зміни, даючи зарібок 400 робітникам з околичних місцевостей.

— **Хвиля морозів** тягне від кількох днів понад Европу. В четвер, 14. ц. м. нотовано в Берліні — 5, Відні — 10, Варшаві — 10, Криниці — 15. Львові — 13, Заліщиках — 12, Ризі — 11, Москві 16. Віють слабі південно-східні вітри. Зате на чорноморському побережі після сніговиць і дощів устійнилася тепла сонішна погода. В Ґараху й Афенісі температура доходить до 14 ст. вище зера. В Сухумі зацвили фіялки.

— **За податкові зловживання.** Скарбова влада перевела ревізію торговельних книг у складі рільничих машин М. Штайнгавза при вул. Городецькій ч. 10. і викрила податкові ошуканства, за які його арештовано. У звязку з тим арештовано теж трьох скарбових урядовців, що вмішані в цю справу.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тягненні Державної Льотерії впали м. ін. такі більші виграні: 20.000 зол. на ч. 183062; 10.000 зол. на ч. 83004; 5.000 зол. на чч.: 6228, 14219, 48488, 115047. 179377; 2.000 зол. 7923, 20610, 42219, 46360, 51766, 53886, 7277, 78226, 88521, 89149, 95187, 111408, 111654. 115571, 128841, 156861, 170819, 194522; 1.000 зол. на ч.: 1241, 4002, 9666, 30464, 39817, 45648, 48648, 52401, 54344, 62958, 63839, 85511, 86153, 94336, 130847, 141239, 150002, 150092, 161334, 163526, 179270, 190233, 191256.

— **В справі польських богослужень у православних церквах на Холмщині** пишуть нам: У Томашові (Люблинськім) зараз за сокальським кордоном на Холмщині відбувся недавно зїзд деканальних православних священників під проводом православного декана Борецького . . . . Предметом нарад була справа відправ богослужень у польській мові в усіх православних церквах у днях польських державних свят. — І в самім м. Люблині в православній церкві при Руській вул. ч. 10. відбуваються польські богослуження в дні державного свята. „Курер Пор.", подаючи це, пише неправду, будьто „значне число православних у Люблині говорить польською мовою", бо в дійсности майже все православне населення в Люблині говорить по українськи й почувається українцями і лише група б. російських урядовців говорить по російськи.

— **Краєва хроніка.** Між Коломиєю, Обертином і Незвисками розпочалась постійна комунікація автобусами залізничої управи. — В Соколівці пов. Золочів 31-літній Петро Паламар у суперечці за маєток убив сокирою свого тестя Олексу Тихонецького і втік. — В каміноломі біля Щирця пов. Львів згинув 53-літній робітник Осип Кузьма, присипаний звалом каміння. — Із Камінки Стр. приїхав до Львова робітник Стефан Денека і застрілився в однім готелю при Жовківській вулиці. — Із мешкання Гелени Марцінкової при вул. Красінського вкрали злодії радієвий апарат і гардеробу загальної вартости 590 зол. — Біля Черновець кинувся під потяг д-р Карло Бар, адвокат із Кімполюнга з причини родинних невзгодин. — В Болехові арештовано Герша Кавфмана, купця шкір, за те, що двічі хотів в поштовому уряді пустити в обіг фальшиву 10-золотівку, а ревізія в нього викрила ще дві фальшиві монети.

— **Жахлива залізнича катастрофа у Мисловицях.** Сьогодні трапилась на залізничій стації у Мисловицях жахлива залізнича катастрофа, яка потягнула за собою жертви в людях: 8 убитих і 17 важко і 25 легко ранених. Катастрофа трапилася рано, в год. 5.14. коли особовий поїзд, який курсує на лінії Освєнцім—Забже (Гінденбурґ) віхав мабуть з вини залізничої служби на VI шлях замісць на VII. шлях. Зовсім знищений почтовий амбулянс особового поїзду та вагон III. кляси старого німецького типу та 3 вагони вантажного поїзду. Залізнича влада та окрема комісія міністерства комунікації веде слідство щоб устійнити причини катастрофи.

— **За вязку ріща вбили хлопця.** Бідний сільський хлопець з села Рябе коло Устрик, Микола Баран пішов вечором до камерального ліса назбирати собі ріща. Там його обступили якісь незнані люди і крикнули, щоби підніс руки в гору. Він виконав приказ. Один з напасників вдарив його буком по голові і казав утікати. Коли Баран підбіг кілька кроків, гукнув стріл і поцілив його в черево. Опісля напасники втікли. В тім часі переходили лісом інші хлопці. Напасники почали до одного з них стріляти, але не поцілили, бо він скрився за дерево. Потім, як напасники втікли, він знайшов тяжко раненого хлопця і дав знати до села. Хлопець незадовго помер. Перед тим зізнав, що його бив буком по голові сам лісничий. Покищо арештували тільки слугу лісничого, який мав бути тоді в лісі, а навіть стріляти до Барана.

— **Грабіжництво в Польщі** приймає жахливі розміри. В самому варшавському повіті доконано впродовж грудня м. р. 48 убивств, переважно грабункових.

— **Кат при роботі.** В Білостоці на вязничному подвірі кат Бравн виконав смертний присуд на Лукіяні Жмейко, засудженому на смерть за кілька вбивств.

— **Засудили поліцаїв.** Окружний суд у Гродні засудив на півтора року вязниці б. командата поліційної станиці у Бжостовіци, Мамака, та на пів року постерункового Томашевського за ріжні зловживання влади, м. ін. биття селян, безправні арештування, фальшування службових документів і т. п.

— **Німецька мода.** В Берліні відбувся зїзд арійських фабрикантів текстильного промислу з цілої Німеччини, що обговорювали справу весняної й літної моди для німецьких громадян. Рішено виключити зовсім креації чужинних помислів, а ввести тип німецької моди, що відповідає націонал-соціялістичному духові.

— **Корабельна катастрофа** скоїлася підчас бурі біля шотляндських берегів на висоті островів Оркад. Фінляндський моторовий корабель „Йоганна Фордон", їдучи до Ню Йорку, розбився на підводних скелях. На покладі находилося 39 осіб, з яких 31 затонуло.

— **Едвард Віндсор замешкає в Тунісі.** Деякі туніські часописи подають, що Едвард Віндсор хоче поселитися в Тунісі, навіть подають світлину мавританської палати, що її буцімто купила п. Сімпсон.

— **Населення Палестини.** Урядово стверджено, що в дні 1. жовтня м. р. Палестина мала 1.279.410 мешканців. З того жидів було тільки 376.786. або 29.5 прц.

— **Еспанські діти в Росії.** В Москві жидають приїзду першої партії еспанських дітей з Мадриду, яких родичі згинули підчас громадської війни. Діти мають бути виховані на кошт уряду разом зі совітськими дітьми.

— **Новий злочин американських гангстерів.** В Америці доконано ганебного злочину, що нагадує схоплення і вбивство дитини Ліндберга. Біля місцевости Еверет у стейті Вашингтон знайшли у снігу покалічене тіло якогось хлопця. Показалося, що це тіло 10-літнього сина д-ра Матсона з Такоми, якого ґанґстери схопили перед двома тижнями. Тіло лежало біля шоси, куди завіз його якийсь самохід. Родина Матсона виплатила минулого тижня ґанґстерам вимаганих 28 тисяч долярів, одначе вони не звернули хлопця, як спершу обіцяли. Хлопця вхопив на очах його старшої сестри, 27. грудня якийсь бандит і втік автом, лишивши картку з домаганням окупу 28 тисяч долярів. Родина зложила цю суму в означеному місці. Тіло хлопця було страшно змасакроване. в черепі був широкий отвір, зуби повибивані. Новий ґанґстерський злочин викликав в Америці велике обурення, а поліція має знову важке завдання викрити злочинців. Шукають за ними десятки детективів і сотні добровольців.

— **Жертви снігу.** В кантоні Унтервальден сніговий осуг погребав 9 лещетарів, з яких тільки пятьох добули спід снігу. Подібна катастрофа склалася на масиві Брістен, де згинуло 7 осіб та в околиці Ст. Ґален, де лявіна погребала 4 лещетарів.

— **Ще один французький письменник розчарований большевиками.** В Парижі появилася нова книжка Селіна, автора „Подорожі до краю ночі" п. з. „Mea кульпа". Він описує свої враження з побуту в совітській Росії і висловлюється дуже критично про політику совітської влади. Подібно

як книжка Жіда, також книжка Селіна повна розчарування з приводу „здобутків“ совітського ладу, якого спершу був великим прихильником.

— **Курінї гімназистів у Греції.** Грецьке міністерство освіти розписало обіжник до всіх гімназій, що для всіх гімназійних учеників уводиться обовязково передвійськовий вишкіл. Кожна школа відповідно до числа своїх учеників має створити один або два курінї під командою своїх професорів, поділені на чотири сотні.

— **Купили книжку Гітлера за 250 долярів.** В галерії американського мистецького Т-ва Ендерсона продали на ліцитації один примірник першого видання книжки в німецькій мові „Майн Кампф“, яку написав провідник Німеччини, Адольф Гітлер За книжку заплачено 250 долярів. Книжку купила накладня Чарлз Скрібнерз Санс. Про намірену продажу книжки мало хто знав, бо її не було у списку предметів, що підуть на ліцитацію. Одначе вже наперед посипалися протести до управи галерії від большевицької організації „Ліги за мир та проти фашизму“ і від жидівських організацій. Коли прийшло до ліцитації, на салі вчинили представники цих груп таку бучу, що треба було закликати поліцію для втихомирення. Досі невідомо, хто пустив книжку на ліцитацію. Виклична ціна книжки була 50 дол. У часі ліцитації продано теж перше видання поеми Томаса Грея „Елегія писана на сільському цвинтарі“ за 1.350 дол. і перше видання твору американського письменника-поета Едгара Аллана По, „Аль Арааф“ за 2.800 дол.

— **Як можна заробити 3 міліони річно?** Підприємці для розвалювання старих домів у Ню Йорку заключають контракти, у яких сказано м. ін., що старий будівельний матеріял належить до них. Цей матеріял вони продають іншим підприємцям для відповідного вжитку. В 1935. р. кількох жидів зорганізувало у Бруклині „Ейс Брик Корпорейшен“, що почала торгувати старими цеглами із розібраних домів. За рік вони позаключували контракти з ріжними власниками вантажних авт, щоби лише їм віднаймали ці авта для перевозу старих цегол. Коли хто не заключив контракту, тоді такого нападали тайні ватаги. Управившись із власниками вантажних авт, спілка почала купувати старі цегли від розвалювачів домів. Маючи монополь на вантажні авта у своїх руках, знизили ціну старої цегли із 12 дол. на 6, а зате підвищили ціну продажі старої цегли із 15 на 18 дол. від одного набору. Таким чином корпорація Ейс Брик заробила упродовж лише одного року три міліони долярів. Але цю шайку виловила поліція та арештувала її провідників.

—o—

З кіна.

Кіно „Коперник“: „Рік 2000“.

Сфільмована повість Велса про те, як виглядатиме людство у 2000. році. Найближча війна, яка попередить цей рік, винищить усі здобутки культури так, що люди будуть примушені вернутись до зовсім первісних умов життя. Прийдуть часи, що нагадуватимуть середньовіччя в добі пошестей, коли прокажених треба було стріляти, щоб вони не розносили зарази. У цих жахливих картинах бачимо теж сатиру на деякі типи сучасних диктаторів — чванькуватих самовпевнених крикунів-завойовників. Після цих картин приходять моменти відродження заниділого і знищеного людства. Найцікавіший між ними пробний лет ракети на місяць, де люди шукають нових можливостей життя, під впливом невмирущої потреби людського духа йти вперед. Уся боротьба з війною, що руйнує і голоси проти поступу та оборони цього нестримного поступу зображені досить наївно, з технічного погляду примітивно.

КІНО „АТЛЯНТІК“: „ЧІССІ“.

Американська музична комедія на популярну австрійську тему, якби хотіла робити конкуренцію віденським оперетам. Тема: заручини цісаря Франца Йосифа І. Бачимо тут, як усіма справами молодого цісаря, навіть справами серця, опікується його енергійна мама-регентка. Молодий цісар перехитрує свою маму, яка хоче його женити з княжною Оленою. Він звертає увагу на чарівну дівчину, яка подає себе за швачку княжни. Хитра бльондинка є сестрою княжни Олени, якій вона хоче допомогти, щоб не видавали її за цісаря, бо вона любить гвардійського старшину. Маємо тут нагоду чути чудову оперову співачку Грейс Мур, у мельодійних віденських пісеньках. Є й комічні опереткові типи. Режисер Штернберг, музика Крайслера.

Зі судової салі.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН.

Дводенна судова розправа проти трьох українців із Сокальщини під замітом належання до ОУН перед судом присяжних у Львові скінчилася засудом **Володимира Макара на 7 літ вязниці і Василя Хоми на 5 літ.** Третього обвинуваченого **Мирона Смулку увільнили.**

ПРИСУД У РІВЕНСЬКОМУ ПРОЦЕСІ.

Окружний суд у Рівнім у процесі проти 13-ох хлопців з Костополя і костопільського повіту видав такий присуд:

Головного підсудного Петра Левчука засудив на 7 років вязниці; Михайла Середу на 5½ року, Олексу Кондратюка і Павла Середу по 5 років, Данила Трофимчука та Марію Олексієнко по 4 і пів років, Зосима Олексійчука на 4 роки, Іродіона Делзанця та Антона Середу по 3 роки, Миколу Грипича на 2 роки вязниці. Трьох підсудних суд увільнив.

Прокуратор заповів апеляцію з приводу „низького виміру кари“ та звільнення трьох підсудних.

Дописи.

ЯВОРІВ.

На вістку про смерть бл. п. д-ра Ст. Федака появилися у цілім місті Яворові клепсидри та відбулися жалібні сходини представників усіх культурно-освітніх та економічних установ. По теплих словах д-ра М. Фільца про заслуги Покійного для розвою українського життя в Галичині та в Яворові зокрема вшанували присутні Його память 1-хвилинною мовчанкою. Вислано теж кондолєнційну телеграму родині Покійного. А замість вінків на могилу пок. д-ра Федака зложили установи міста Яворова квоту 50 зол. на Рідну Школу.

СТАНИСЛАВІВ.

Ялинка на Гірці. На третій день Свят улаштувала місцева читальня „Просвіти“ ялинку для своїх членів і запрошених гостей. Приємно було дивитись на повну салю молоді, що весело й сердечно переводила вечір на спільних розмовах. Зате прикро вражала відсутність старшого громадянства, яке чомусь відтягнулось від читальні й не цікавиться нею. Чи на Гірці нема старших, що розумілиб завдання „Просвіти“?

Нарешті українські фризієри. Перед кількома днями відчинили пп. Пришляк і Кізима фризєрський салон, улаштований згідно з найновішими вимогами. Нову станицю щиро вітаємо і станисл. громадянству пригадуємо гасло: „Свій до свого“.

Б. Л.

—o—

Спорт.

ЗМАГАННЯ УКРАЇНИ ВІДКЛИКАНІ.

Всі заповіджені гаківкові змагання України за мистецтво А-класи відкликані з наказу львівського гаківкового союзу, щоб дати змогу Чорним, Погоні і Лехії покінчити мистецтва до 17. п. м.

Україна, А. З. С. і Креси гратимуть аж на другий тиждень (якщо буде лід). Заповіджені змагання Україна — Стшелєц також не відбулись з причини технічних перешкод.

ГАКІВКА.

Сельертель — Лехія 6:3 (4:0, 1:2, 1:1). Шведська дружина грала дуже добре і перемогла заслужено. Глядачів 1000.

Сельертелїє — Чорні 2:1 (1:0, 1:0, 1:1). Шведи виграли заслужено. Чорні грали дуже гостро.

КОМУНІКАТИ.

Програма лещетарських змагань львівської округи.

Вже в найближчу неділю, 17. п. м. відбудуться перші в цьому сезоні лещетарські змагання. Буде це проба до Відзнаки Фіз. Справности 12 км. для мужчин і 6 км. для жінок і юніорів. Організує К. Л. К.

23. І. Конкурс скоків отвертий і до комбінації організує сс. „Плай“.

24. І. Плоский біг 18 км. мужчин і 8 км. жінок і юніорів орг. Черник.

31. І. „Перший крок“ 8 км. мужчин (18—30 літ), 4 км. жінок і юніорів (14—18), 2 км. молодиків нижче 14 літ орг. УССК і Богун.

21. II. Дружинові змагання 12 км. мужчин і 6 км. жінок і юніорів орг. Плай і Черник.

28. II. Довгодистансовий біг 50 км. улаштовує УССК і Богун.

Дружинові пінґпонгові змагання за першенство Львівщини.

Від кількох літ львівські товариства, що вправляють пінг-понг, розігрують зі собою дружинові змагання за першенство. Цього року почнуться вони 22. ц. м. Заповідаються найкраще з усіх дотеперішніх змагань, з огляду на велику скількість зголошених дружин та їх вирівняну клясу.

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Silvestre Kalenetz: TARAS CHEVTCHENKO SUA VIDA E OBRAS. Biblioteca Ucraina no Brasil. Opus: 9. Editora ucraina „Parana“, Curitiba 1936. Стор. 24. 16°.

На збірку складається: вступне слово, написане п. Сильвестром Калинцем, короткий життєпис Шевченка і 19 віршів Шевченка у перекладі на португальську мову. В збірці, яка має за мету познайомити бразилійське громадянство з життям і творчістю Шевченка, поміщений теж гарний портрет поета.

М-р Микола Топольницький: ЗАПОРУКА за продані речі, а зокрема за продані домашні тварини. Накладом Нової Бібліотеки. Львів 1936. Стор. 36, ф. 8°.

Театри.

Український Театр „Заграва“.

ТЕРНОПІЛЬ:
16. І. „Камо грядеши?“ І. частина Вініцій і Лігія.
17. І. „Смерть Нерона“, II. частина.
19. І. Муравлі.

ЗБАРАЖ:
20. І. Голгота.
21. І. „Камо грядеши?“ І. частина Вініцій і Лігія.
22. І. Смерть Нерона. II. частина.
23. І. Муравлі.

Театр загостить у Підволочиськах, Скалат і Грималів.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

ЯРОСЛАВ:
16. І. Шаріка.
17. І. Вій.
18. І. Катерина.

ПЕРЕМИШЛЬ:
19. І. Премієра, драма на 4 дії Евг. Задвірського п. з. **„Черногора в огні“** (Довбуш). Виведення М. Бенцаля. Нові декорації і костюми.

В Перемишля іде театр до Добромиля.

Великий Театр:

Субота, 16. І. год. 7.30 веч. „Подружжа“.

Неділя, 17. І. год. 3.30 попол. ціни найнижчі „Кавалерька“, год. 7.30 веч. „Подружжа“.

Понеділок, 18. І. год. 8.15 веч. Концерт скрипака Крайслера.

Вівторок, 19. І. год. 8.15 веч. IV. Симфонічний концерт.

Середа, 20. І. год. 7.30 веч. „Подружжа“.

Четвер, 21. І. год. 7.30 веч. „Подружжа“.

Кіна.

АПОЛЬО: „Останній могіканин".
АТЛЯНТИК: „Сісси".
ВАНДА: „Княжна чардаша", „Ф. і. не відповідає".
ҐРАЖИНА: „Вірна ріка".
ЕВРОПА: „Буде краще" із Щепком і Тоньком.
КАСИНО: „Ромео та Юлія".
КОЛІСЕЙ: „Небезпечний флірт", „Навіщо працювати" з Фліпом і Флапом.
КОПЕРНИК: „Рік 2000".
МАРУСЕНЬКА: „Перервана пісня".
МЕТРО: „Схоплено жінку", Фліп і Флап як „Сини пустині".
МІРАЖ: „Виправа на планету Монго".
МУЗА: „Кайн і Мабель".
ПАКС: „Бенгалі".
ПАЛЯС: „Американська авантура".
ПАН: „Спокуса".
РАЙ: „Чардаш, Токай. Кохання".
СВІТ: „Чардаш, токай і кохання".
СТИЛЕВЕ: „Тоні в Відни", ревія „Шал гумору".
ТОН: „Пімста Джона Ельмана".
УТІХА: „Геройська бригада", ревія „На Гаваї".

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5.)
„Індія".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 16. січня 1937.

Берлін (357) 9.00 Музика. 15.30 Нім. танці. 19.00 Оповідання. 19.20 Скрипка, 20.10. 21.00 Мельодії та пісні, що поставали перед мікрофоном, хор, солісти, орх. **Братислава** (299) 19.55. 20.10 „Цвіти Словаччини", вок. дуети, 20.30. 21.00 „Віпушка карнавалу" оп. Кальмана; **Будапешт** (550) 12.05, 22.10 Сальон. музика; 17.30, 18.00 Циг. музика; 19.00 Твори Стефанії і Ліста. **Відень** (507) 15.35 Концерт дутої орх.; 18.20 Співаємо нар. пісні; 19.45 Форт. речітал Юл. Ізерліса, 20.40. 21.00 „Життя це танок" попурі Грубого; **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00, 22.30 Музика, спів. 18.00 Нар. танки та пісні, орх.; **Кошиці** (259) 18.30 Для Закарпаття: 17.40. 18.00 Концерт орх., скрипка; **Мілано** (369) 17.15 22.40. Танк. музика; 19.00 Розр. музика; 22.00 Комедія; **Мінхен** (405) 18.50 До Данціга, вок.-інстр. авд.; 19.45 Орг. музика; 20.10. 21.00 Радіо приятелем людини, вес. вечір. 22.30 Танк. музика; **Париж** (1648) 14.15 Спів; 15.30, 16.30, 20.10 Літер. авд.; 17.30 Авд. для дітей. 18.10, 19.00 Легка музика; 21.00 Вок. квартет; 21.45, 22.00 23.00 Симф. концерт; **Прага** (470) 12.35 Концерт сальон. квартету. 16.45 Авд. для дітей; 18.15 Світ і рідний край, вок. концерт. 19.15 Концерт військ. орх.; **Рим** (421) 20.40 Розр. музика.

Неділя, 17. січня 1937.

Берлін (357) 12.00 Музика, 19.00 Пісні з форт. твори швайц. композиторів, спів, форт., **Братислава** (299) 18.15 Концерт. **Білгород** (437) 16.00 Солісти, віолонч., спів. **Будапешт** (553) 12.50 Концерт оп. орхестри, 15.50 Сальон. музика, 17.20, 18.00 Циг. музика. 19.00 Спів, 22.00 Джезова музика. **Відень** (507) 15.40 Камер. концерт. 17.55 Розр. концерт, 19.50 Вальси, 20.25, 21.00, 22.00 „Віденці" комедія зі співами Баерле і Енгля, 22.35 Скрипковий речітал Роби Віровай. **Кошиці** (259) 17.35 Словацькі нар. пісні, 18.00 Для Закарпаття, сценка, речітації, **Мілано** (369) 17.00, 18.00, 19.00 Симф. концерт. 20.40, 22.00 23.00 „Заїздний дім Під Білим Конем" оперета Бенацького, **Мінхен** (405) 10.30 Нар. музика, 12.00 Концерт дутої орх., 13.00 Популярна музика, 14.15 Авд. для дітей. 14.45 із Пуччінієвих опер, 15.00 Пісні й танки з усього світа, концерт солістів, 18.00 Давня пісня, авд., 19.20, 20.00, 21.00 „Кармен" оп. Бізета, **Париж** (1648) 13.00 Орг. речітал, 12.00, 14.00 Легка музика, 15.00 „Парле франсез мон жандр" авд. Жоварда, 16.00 Бетовенівський концерт, 18.00, 21.45, 22.00 Театр Уяви, 19.00 Співочий речітал, 19.15 Концерт гітариста, 20.00 Радіосценка (Гіноль де Парі). **Прага** (470) 12.20 „Весела вдова" оп. Легара, 15.30, 21.00 Концерт орх., 20.05 Галевий концерт фільг. орх., 22.30 Сальон. музика, **Рим** (421) 16.30, 18.00, 19.00 „Нірнберські співці" оп. Вагнера.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 16. січня 1937.

6.30 Ранішня авдиція; 7.25 Програма на днині; 7.30 Трохи інформацій; 7.35 Легка музика з гр. пл.; 8.00 Авдиція для шкіл; 11.30 Співаємо пісоньки; 11.57 Сигнал часу; 12.03 У карнавалі, гр. пл.; 12.40 Полудневий денник; 12.50 Хліборобська скринька; 14.30 Театр Уяви: Авд. для дітей: „Про китайця Чінь-Чань і порцелянову княжну"; 15.00 Господарські вістки; 15.15 Рекламовий концерт; 15.30 Наша програма; 15.35 Пісоньки у вик. Данового хору, гр. пл.; 15.50 Три хвилі запиту; 16.00 Пісні Невидомського з гр. пл.; 16.15 Музика гр. концерт орх.; 17.00 Концерт солістів, спів, форт.; 17.50 Огляд видань; 18.00 Актуальна гутірка; 18.10, 18.15 Спортові вістки; 18.20 Легка музика з гр. пл.; 18.35 Львівський актуальний фейлетон; 18.50 Актуальна гутірка; 19.00 Шлеські танки; 19.30 Концерт орх.; 20.25 Літературні новини; 20.40 Вечірній денник; 20.50 Актуальна гутірка; 21.00 Трансм. з Відня: Життя — це танок, попурі Грубого; 22.10 Виленська засуля; 22.40 Танкова музика з гр. пл.; у перерві в год. 22.55 Останні вістки.

Неділя, 17. січня 1937.

8.00 Сигнал часу, коляди, 8.03 Хліборобська газетка, 8.18 Музика з гр. пл., 8.25 Госп. співпраця з господинею, 8.40 „Польонез" із оп. Монюшка „Графиня" гр. пл., 8.45 Програма на днині, 8.50 Ранішній денник, около 10.30 Після богослуження Танкові суїти, з гр. пл.; у перерві ок. год. 13.00 „Львівські вистави" обговорить Ст. Махневич. 11.57 Сигнал часу, 12.03 Муз. поранок, 14.15 Реклям. концерт. 14.30 Легка музика з гр. пл., 14.45 Нар. музика у вик. капелі, 15.30 Для села: За незалежну опіку над сільською дітворою. Огляд ринків рільних продуктів, 16.00 Зелені коляди, авд., 16.15 Театр Уяви: „Потрійний слід", 17.00 Підвечірок при мікрофоні, 17.55 Актуальна гутірка, 19.00 Місто та село в поезії, літер. нарис І. Васневського, 19.15 Мішаний концерт: форт., Барас баритон, 19.45 Літер. хвилини: Над ріками Вавилону, новеля Вол. Філяра, 20.00 Продовження мішаного концерту, 20.20, 20.35 Спортові вістки, 20.40 Політичний огляд, 20.50 Вечірній денник, 21.00 На веселій львівській хвилі, 22.00 Танкова музика у вик. сальон. орх., 23.00 Танкова музика з гр. пл.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Купно — продаж: Бельги бельг. 89.98, 88.95, Долари американські 5.29-5.26; пів. долари канад. 5.28.50—5.26.00, Фльорени голя. 290.20—288.50, Франки фр. 24.75—24.61, Франки швайцарські 121.65—120.85, Фунти англ. 25.91—25.87 Гульдени данц. 100.20—99.80. Корони ч. 16.70—16.20, Кор. дан. 116.14—115.30, Кор. норв. 130.70—129.80, Корони шв. 134.18—133.20, Ліри італ. 24.20 — 24.00, Марки фінл. 11.49 —11.60, Марки нім. 122 — 118, Шил. австр. 96.00—95.00. Марки нім. срібні 130 —126.

Акції.

Банк Польський 108.00, 107.50. Вугіль 16.25. Островець серія б. 25.00. Стараховичі 32.50—32.25.

Тенденція переважно слаба.

Папери.

3 пов. інвест. 1. ем. 64.50, друга 65.00, серія неконт. 5 кон. 53.50, 6 дол. 63.00, 64.00, 4 прем. дол. 46.25, 7 стаб. 450.00, 4 конс. 51.00, 51.75, 49.50 49.75.

Тенденція для збіжевих позичок сильніша, для долярових слабша.

Збіжжя.

Львів, 15. І.

За 100 кг. льоко вагон Львів:

Пшениця одн. червона	26.00—26.25
Пшениця збор. червона	25.5 —25.75
Пшениця одн. біла	25.25—26.00
Пшениця зб.	25.25—25.50
Жито шт. І	20.75—21.00
Жито шт. ІІ.	20.50—20.75
Мука пшенич. разова до 95%	28.75—29.50
Мука житна разова 0.95%	24.75—25.00

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 14. січня н. р. кооперативам платить за льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. без опакування	2.55 зол.
1 кг. масла десеров. бочкове включно з бочк. опакуван.	2.60 „
1 кг. масло експорт. дає зачет	2.60 „
молоко від 11. І. ц. р.	0.14 „
яйця	3.60 „

Тенденція на масло удержана, на молоко та яйця знижкова.

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 14. І. н. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої птиці льоко подвіря птахорізні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індички І. кл., добре умясені, повногруді	1.10 зол.
Індики І. кл., добре умясені, повногруді	0.95 „
Кури молоді І. кл. біло й жовтоніжки від 1.70 кг. вгору	0.95 „
Качки товщені І. кл. щойно від 1.80 кг. вгору	1.10 „

Слабших сортів від вище поданих не приймає.

ОПОВІСТКИ.

П. Роман Шопа, Катовиці зложив через Адм. „Діла" 10 зол. на Рідну Школу і 5 зол. на Безробітних.

Порядок Богослужень в храмі св. Спаса на празник Богоявлення (Йордан) 1937. **Понеділок** дня 18. І. 1937. Щедрий Вечір (Піст): В год. 7.30 читана Служба Божа і сповідь. 8. год. Царські часи, відтак Служба Божа Василія Вел. з Вечірнею. По замовленій молитві (коло 10.15) освячення води, при погоді в церковній загороді, а при непогоді в церкві. **Вівторок** дня 19. І. 1937. Богоявлення Господнє — **Йордан**: В год. 5. рано повечеріє Велике, відтак Утреня, 6.30 і 7.30 читані Служби Божі, 8.30 Співана Архієрейська Служба Божа без проповіди, а по замовленій молитві похід на Ринок на свячення води при криниці проти аптеки п. Терлецького. По поворотї з обходу — чит. Сл. Б. — Просимо всіх вірних города Львова, всі наші Інституції, Товариства і Корпорації, щоб явилися в храмі св. Спаса, коли можливе із своїми прапорами вже в год. 8.15 рано на повитання Архієрея, на Архієрейське Богослуження і на свячення води в Ринку. — Від управи храма Св. Спаса у Львові, дня 12. І. 1937.

Загальні Збори У. С. К. „Сян" у Перемишлі відбудуться в неділю 31. І. 1937 р. в салі „Бесіди" в год. 5-ій попол. з таким порядком нарад: 1. Відкриття Зборів головою Т-ва; 2. Відчитання протоколу; 3. Звіти із діяльности: а) секретаря, б) скарбника, в) господаря, г) комісії плоші, ґ) секції коп. мяча, д) секції легко-атлетичної; 4. Звіт Контр. Комісії. 5. Дискусія й ухвалення абсолюторії уступ. Виділові. 6. Вибір нового Виділу. 7. Внески й запити. — **Виділ У. С. К. „Сян".**

Філія „Просвіти" в Підволочиськах зложила через Адмін. „Діла" зол. 100.— на такі ціли: на Рідну Школу зол. 50.—, Дар „Просвіті" зол. 20.—, на викуп Білої Гори 20 зол., на Українських Інвалідів зол. 10.—.

КОНКУРС

на просвітнього організатора при Філії Товариства „Просвіта" в Камінці Стр.

Вимоги: покінчення щонайменше середньої школи, скінчена практика в веденні просвітньо-організаційних справ, організація хорів, драматичних гуртків і т. п.

Платня згідно з умовою.

Подання на приняття враз із залученими відповідними кваліфікаційними свідоцтвами, опініями українських установ та описом життя вносити до 25. січня 1937 р. безпосередньо на адресу: Філія Т-ва „Просвіта" в Камінці Стр. вул. Словацького ч. 1. **Виділ.**
112 1—1

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.